

Středoškolská technika 2010

Setkání a prezentace prací středoškolských studentů na ČVUT

Lisabonská smlouva

Marek Moravec

Gymnázium a Střední odborná škola pedagogická Čáslav
Masarykova 248, 286 01, Čáslav

Gymnázium a Střední odborná škola pedagogická
Čáslav
Masarykova 248
286 26 Čáslav

Lisabonská smlouva

Život je jako příboj na moři. Když chytneš příliv, ke štěstí tě žene, zmeškáš-li ho, tvá bídná plavba bude jen plná nástrah a ty ztroskotáš. My jsme teď právě na vrcholu vlny a můžeme buď proudu využít, či padnout ke dnu.

William Shakespeare: Julius Caesar

Marek Moravec

IV.
2009/2010

Doplněná a opravená práce

Prohlašuji, že jsem tuto seminární práci vypracoval samostatně s uvedením zdrojů.

Ve Vilémově, dne 15. 5. 2010

podpis

Obsah

PREAMBULE.....	5
Úvod.....	6
Postup vypracování práce.....	6
Poděkování.....	7
Uvedení do problematiky.....	8
Evropská unie.....	9
Základní charakteristika.....	9
Základní zeměpisné informace.....	9
Historie EU.....	9
Členské státy – rozšiřování EU.....	11
Prohlubování integrace.....	11
EURO.....	11
Cíle.....	11
Orgány.....	12
Lisabonská smlouva.....	14
Základní informace.....	14
Struktura LS.....	14
Charakteristika.....	16
Hlavní změny LS.....	17
Upřesnění kompetencí.....	22
Suverenita... nebo „suverenita“?.....	23
Ratifikace Lisabonské smlouvy.....	26
Problém ratifikace v ČR.....	27
Václav Klaus a Lisabonská smlouva.....	27
Ukázka LS.....	31
Sociologický průzkum.....	32
Cíl.....	32
Hypotéza.....	32
Charakteristika vzorku.....	32
Metody, prostředky výzkumu a popis průzkumného postupu.....	32
Celkové výsledky průzkumu.....	33
Závěr.....	33
Závěr.....	34
Přílohy.....	35
Prameny a literatura.....	46

Lisabonská smlouva pozměňující Smlouvu o Evropské unii a Smlouvu o založení Evropského společenství, podepsaná v Lisabonu dne 13. prosince 2007**PREAMBULE¹**

JEHO VELIČENSTVO KRÁL BELGIČANŮ, JEJÍ VELIČENSTVO KRÁLOVNA DÁNSKA, PREZIDENT SPOLKOVÉ REPUBLIKY NĚMECKO, PREZIDENT ŘECKÉ REPUBLIKY, JEHO VELIČENSTVO KRÁL ŠPANĚLSKA, PREZIDENT FRANCOUZSKÉ REPUBLIKY, PREZIDENT IRSKA, PREZIDENT ITALSKÉ REPUBLIKY, JEHO KRÁLOVSKÁ VÝSOST VELKOVÉVODA LUCEMBURSKA, JEJÍ VELIČENSTVO KRÁLOVNA NIZOZEMSKA, PREZIDENT PORTUGALSKÉ REPUBLIKY, JEJÍ VELIČENSTVO KRÁLOVNA SPOJENÉHO KRÁLOVSTVÍ VELKÉ BRITÁNIE A SEVERNÍHO IRSKA,

ROZHODNUTI vstoupit do nové etapy procesu evropské integrace zahájeného založením Evropských společenství,

INSPIRUJÍCE se evropským kulturním, náboženským a humanistickým odkazem, ze kterého vzešly všeobecné hodnoty nedotknutelných a nezadatelných práv lidských bytostí, demokracie, rovnosti, svobody a právního státu,

PŘIPOMÍNÁJÍCE dějinný význam překonání rozdělení evropského kontinentu a potřebu vytvořit pevné základy podoby budoucí Evropy,

POTVRZUJÍCE oddanost základním sociálním právům, jak jsou vymezena v Evropské sociální chartě podepsané dne 18. října 1961 v Turíně a v Chartě Společenství základních sociálních práv pracovníků z roku 1989,

POTVRZUJÍCE svou oddanost zásadám svobody, demokracie a úcty k lidským právům a základním svobodám a zásadám právního státu,

PŘEJÍCE SI prohloubit solidaritu mezi svými národy při respektování jejich historie, kultury a tradic,

PŘEJÍCE SI dále posílit demokratickou povahu a efektivní fungování orgánů a umožnit jim tak v jednotném institucionálním rámci lépe plnit úkoly, jež jim jsou svěřeny,

ROZHODNUTI dosáhnout posílení a konvergence svých hospodářství a zavést hospodářskou a měnovou unii, jež v souladu s ustanoveními této smlouvy a Smlouvy o fungování Evropské unie zahrnuje jednotnou a stabilní měnu,

ODHODLÁNI podporovat hospodářský a sociální rozvoj svých národů s ohledem na zásadu udržitelného rozvoje a v rámci dotvoření vnitřního trhu a posilování soudržnosti a ochrany životního prostředí a provádět politiku, která bude zajišťovat, že rozvoj hospodářské integrace bude provázen rozvojem ostatních oblastí,

ROZHODNUTI zavést společné občanství pro státní příslušníky svých zemí,

ROZHODNUTI provádět společnou zahraniční a bezpečnostní politiku včetně budoucího vymezení společné obranné politiky, která by mohla vést v souladu s článkem 42 ke společné obraně, a posilovat tak evropskou identitu a nezávislost v zájmu podpory míru, bezpečnosti a pokroku v Evropě a ve světě,

ROZHODNUTI usnadnit volný pohyb osob a zároveň zajišťovat bezpečnost a ochranu svého lidu vytvořením prostoru svobody, bezpečnosti a práva v souladu s ustanoveními této smlouvy a Smlouvy o fungování Evropské unie,

ROZHODNUTI pokračovat v procesu vytváření stále užšího svazku mezi národy Evropy, v němž jsou rozhodnutí přijímána co nejbližší občanům v souladu se zásadou subsidiarity,

SE ZŘETELEM k dalším krokům, jež je třeba učinit v zájmu dosažení pokroku v evropské integraci,

SE ROZHODLI založit Evropskou unii

¹ Lisabonská smlouva – Preambule

Úvod

Postup vypracování práce

Volba tématu

- *Proč?*
 - využití při dalším studiu – ať již na právnické, či ekonomicko-správní fakultě
 - problematika EU (tedy i LS) se vyskytuje u přijímacích zkoušek na VŠ
 - využití u pozdějšího zaměstnání (státní sféra, možnost dotací apod.)
 - EU se bude nadále rozvíjet a díky LS získala větší podíl na rozhodování o naší budoucnosti, proto je dobré znát, jak tato Unie funguje
 - aktuálnost tématu
 - podpora občanské společnosti, tedy společnosti, která má být informována o politických rozhodnutích, které ji bezprostředně ovlivňují

Vlastní zpracování

- rozeslání e-mailu:
 - předním českým politikům, prezidentu V. Klausovi
 - německé vládnoucí straně CDU
 - prof. historie Janu Kristkovi, Ing. Zbyňku Dubskému, Ing. Jiřímu Duškovi
 - dalším odborníkům, na které bylo v jakýchkoliv člancích odkazováno ve spojitosti s LS
- sbírání základních informací (knihovna Čáslav – problematické, jelikož knihovna disponuje pouze základními přehledy o EU, které jsou však více než 5 let staré)
- rozdání záznamových archů s otázkami profesorům čáslavského gymnázia (nejvíce se zapojila Mgr. Naďa Nováková prostřednictvím záznamového archu a Mgr. Václav Havel, CSc., se kterým jsem vedl několikahodinový rozhovor zaměřený především na historickou kontinuitu a suverenitu ČR v historickém náhledu)
- četba konsolidovaného znění Lisabonské smlouvy (pouze její části)
- přijímání emailů
 - obdržel jsem email od tajemníka kanceláře prezidenta republiky Ladislava Jakta, který mě pouze odkázal na webové stránky pana prezidenta
 - plnohodnotnou odpověď jsem obdržel od M. Kaufma z CDU, bohužel na druhý již mírně agresivní email týkající se státní suverenity a změnu počtu hlasů neodpověděl
 - krátká shrnutí jsem obdržel od Ing. Zbyňka Dubského a Ing. Jiřího Duška
 - z politických špiček mi odpověděl M.Topolánek, J. Paroubek, R.Libor, ostatní neodpověděli nebo pouze odepsali, že jsou časově vytíženi
 - ukázky e-mailů přikládám v příloze, Příloha č. 4
- sepsání osnovy – základní rozvržení práce a příprava témat, kterým bych se chtěl věnovat
- příprava průzkumu (tvorba dotazníku, nejdříve papírová podoba, později jsem nastudoval google-systém, který mi sice práci neurychlil – musel jsem se naučit, jak se tento dotazník vytváří, ale ušetřil mi finanční prostředky týkající se množení materiálů)
- rozpracovávání bodů osnovy
- zpracování základních informací o LS
- zpracování sociologického výzkumu
- závěr
- sepsání zdrojů

Výstup

- papírová podoba ve formě brožury

Využití v praxi

- příručka by mohla sloužit nejen k výuce v hodinách základů společenských věd, zeměpisu, ale také jako dobrá příprava na Národní srovnávací zkoušky (obor ZSV)

Poděkování

CHTĚL BYCH PODĚKOVAT:

Mgr. Nad'a Nováková (*Gymnázium Čáslav*)

za ucelený názor na LS a politické dění, za čas strávený nad tímto nelehkým úkolem zorientování se v „chaosu“ informací, který dnes vládne, a především za ochotu a individuální přístup

Mgr. Václav Havel, CSc. (*Gymnázium Čáslav*)

za historický náhled na LS

Mgr. Jaroslava Šorčíková (*Gymnázium Čáslav*)

za poskytnutí základních informací o sociologickém výzkumu

Ing. Jiří Dušek (*ČSPV*)

a

Ing. Zbyněk Dubský, Ph.D. (*VŠE obor mezinárodní vztahy, obor evropská integrace*)

za poskytnutí odborného stanoviska k LS a upozornění na nejdůležitější části a změny této smlouvy

VELICE SI VÁŽÍM OCHOTY A POMOCI PŘI ZPRACOVÁVÁNÍ TÉTO PRÁCE.

DĚKUJI.

Uvedení do problematiky

*Evropa se změnila, svět se změnil. 21. století s sebou přináší nové výzvy a nové příležitosti.*²

Provázanost ekonomik a lidí v celém světě se stále vyvíjí díky pokroku v oblasti komunikace, informovanosti, obchodu, migrace, obav týkajících se bezpečnosti Evropy, či dokonce různými vlivy na kulturní prostředí.

Tak jako každý jev ve společnosti, tak i globalizace, má své klady i zápory. Aby evropské státy byly úspěšné v procesu globalizace, musí Evropa být:

- konkurenceschopná, aby zajistila hospodářský růst a větší počet kvalitnějších pracovních míst s cílem dosáhnout celkového udržitelného rozvoje
- schopná reagovat na klimatické změny jak na globální, tak na místní úrovni
- přijímat nová opatření a strategie, které si vyžadují nové hrozby – terorismus

Evropská společnost, díky své historické kontinuitě, může nelehké výzvy dnešního světa zvládnout, ale pouze za předpokladu, že bude vybavena schopností rychle a efektivně rozhodovat.

Základem evropské společnosti jsou především osvědčené hodnoty jako svoboda, lidská důstojnost, solidarita, tolerance, sociální spravedlnost a právní stát.

Aby však byly tyto hodnoty zachovány a upevněny, musí se Evropa přizpůsobit. Kromě toho potřebuje nástroje, aby mohla své úmysly realizovat. Tuto realizaci však nemohou evropské státy zvládnout samy: pouze společné úsilí – uplatňované při plném dodržování subsidiarity – může zaručit Evropě „jistotu zítřků“.

To je úkolem Evropské unie a také důvodem, proč potřebuje správné smlouvy, instituce a pracovní metody.

Evropská unie má jedinečné předpoklady pro to, aby našla odpovědi na nejnaléhavější otázky dnešní doby. Evropa s 27 nebo více členskými státy nabízí příležitost působit po celém kontinentu a čelit problémům, které překračují hranice států.

Téměř po padesáti letech integrace jsou myšlenky zakladatelů Evropského společenství nadále rozvíjeny. K tomu, aby evropská kultura nebyla pohlcována, je zapotřebí přijmout mnoho opatření, které povedou ke správnému zodpovídání otázek:

- modernizace evropského hospodářství, aby bylo schopné obstát v nové hospodářské soutěži
- zachování vedoucí úlohy Evropy při řešení celosvětových klimatických změn
- zajištění udržitelných dodávek energie
- účinné řízení migrace
- boj proti terorismu
- pomoc rozvojovým zemím v boji proti chudobě
- účinná podpora evropských hodnot v celosvětovém společenství

Aby mohla Evropská unie svůj potenciál využít, musí se modernizovat a reformovat. Musí být aktualizována politická ustanovení, aby odpovídala požadavkům naší doby. Jedním z prvních a nejdůležitějších kroků reformace je přijetí nových evropských právních aktů.

Během uplynulého desetiletí hledala Evropská unie správnou cestu, jak se modernizovat a jak lépe reagovat na obavy a potřeby svých občanů. Komise se vždy aktivně účastnila tohoto procesu. Tzv. *Laekenská deklarace* objasnila, kde EU potřebuje reformy. S rozšířením v letech 2004 a 2007 vzrostla potřeba modernizovat způsoby práce Unie. Úmluva a mezivládní konference v roce 2004 se snažily poskytnout odpověď v podobě Smlouvy o Ústavě pro Evropu. Ústavní smlouva, ačkoli byla ratifikována většinou členských států, nezískala jednomyslnou podporu (byla odmítnuta r. 2005 v referendu ve Francii a posléze i v Nizozemsku).

Tento krok upozornil na důležitost nového dokumentu, který nejednotnou Evropu scelí, a tedy odstraní její zranitelnost. Odrazovým můstkem pro nový právní akt se stal plán Evropské komise tzv. „*Plán DI*“, který pohlížel na EU jako na orgán demokratičtější, transparentnější a účinnější.

² Sdělení Komise EU Radě EU ze dne 10. 7. 2007 – J. A.PUIGARNAU (ředitel, za generální tajemnici Komise)

Evropská unie

Dovolte, abych Vás nejprve seznámil se základními informacemi o Evropské unii v podobě stručného přehledu. Tento přehled uvádím na začátek mé práce z důvodu lepšího pochopení problematiky Lisabonské smlouvy.

„Evropská unie, má-li úspěšně čelit výzvám globalizace v 21. století, musí dále pokročit směrem k těsnější integraci. Zároveň však musí dbát na to, aby všechny národní, kulturní a jazykové identity byly respektovány a zachovány. Dosavadní vývoj potvrzuje, že nastoupená cesta byla správná a zvolený model prokázal svou životaschopnost. Nyní jde o to tento model zdokonalit a vytvořit z něho významného a vlivného činitele vytvářejícího se světového uspořádání v 21. století.“³

Základní charakteristika

Evropská unie (EU) je politická a ekonomická unie, kterou od posledního rozšíření v roce 2007 tvoří 27 evropských států s téměř 500 miliony obyvatel (přibližně 7,5 % světové populace).

heslo: *IN VARIETATE CONCORDIA* - „Jednota v rozmanitosti“

neoficiální symboly

- hymna (9. symfonie, Beethoven, text: F. Schiller – Óda na radost)
- vlajka
- Den Evropy (9.5.)
- Euro

Základní zeměpisné informace

Rozloha	4 325 675 km ² (7. na světě)
Obyvatelstvo	3. na světě
• celkem	499 673 325 (1/2009)
• hustota	115 obyv./km ²
HDP (PPP)	1. na světě
• celkem	12 173 mld. EUR (2008)
• na obyv.	33 400 USD (CIA 20)

Historie EU

1. MYŠLENKY

☞ Snad poprvé se objevila idea Spojených států evropských v r. 1871 ve stati liberálního britského historika **Johna Seelyho**, jejím zastáncem byly i takové osobnosti, jako konzervativní španělský myslitel **José Ortéga y Gasset** či liberální ekonom **Friedrich von Hayek**, který ve své knize Cesta do otroctví doporučuje federální princip slovy: „*Naším cílem nesmí být ani všemocný superstrát, ani volné sdružení svobodných národů, nýbrž společenství národů svobodných lidí*“⁴

Jean Monnet

☞ (člen Národního výboru pro osvobození Svobodné francouzské vlády)

☞ r. 1943 - prohlásil: „*Mír v Evropě nenastane, dokud její státy budou zakládány na základně národní suverenity ... Země Evropy jsou příliš malé, aby mohly svým národům zaručit prosperitu a sociální vývoj. Proto evropské státy musí společně založit federaci ...*“

Winston Churchill

☞ 19. září 1946 - „*curyšské řeči*“ - mluví o sjednocené Evropě, Spojených státech evropských (United States of Europe), s regionální strukturou federace, Radou Evropy (Council of Europe), jejímž prvním krokem je partnerství Francie a Německa

Schumanův deklarace

☞ Robert Schuman – francouzský ministr zahraničí

☞ 9.5.1950 - návrh na sjednocení Evropy

Základní rozvržení EU paktů je přehledně zachyceno v tabulce viz. Schéma č. 2 ↓

³ Kavan Jan – Úvaha o budoucnosti EU

⁴ Nováková Nad'a – záznamový list ze 13.2.2010

EVROPSKÉ SPOLEČENSTVÍ UHLÍ A OCELI (ESUO)☞ **Pařížská smlouva**

- podepsána 18. 4. 1951; platnost 23. 7. 1952
- smlouva časově omezena na 50 let – po uplynutí doby platnosti smlouvy přešly kompetence ESUO na ES

☞ **počet členů:** 6 (Benelux, Francie, Německo, Itálie) => v rámci těchto států vzniká společný trh a společné politika vůči nečlenským státům

☞ **zajímavost:** Společenství uhlí a oceli vzniká na myšlenku nutnosti kontrolovat základní suroviny (tj. uhlí a ocel), bez kterých nelze úspěšně vést válku

EVROPSKÉHO HOSPODÁŘSKÉHO SPOLEČENSTVÍ (ES)☞ **Římská smlouva**

- podepsána 25. 3. 1957, platnost: 1. 1. 1958
- ☞ koordinace hospodářských politik jednotlivých států – vznik celní a obchodní unie = volný pohyb zboží, kapitálu, služeb a pracovních sil
- ☞ počet členů: 12 (Benelux, Francie, Německo, Itálie + VB, Irsko, Dánsko, Španělsko, Portugalsko a Řecko)

EVROPSKÉHO SPOLEČENSTVÍ ATOMOVÉ ENERGIE (EUROATOM)☞ **Římská smlouva**

- podepsána 25. 3. 1957, platnost: 1. 1. 1958
- ☞ cílem koordinace spolupráce v oblastech jaderné energie, jednotná bezpečnostní opatření
- ☞ **počet členů:** 12 (viz. ES)

EVROPSKÉ SPOLEČENSTVÍ (ES)☞ **Slučovací smlouva**

- Podepsána: 8. 4. 1965, platnost: 1. 7. 1967
- ☞ došlo k sloučení orgánů ESUO, ES, EURATOM (jednotlivé organizace však fungují nezávisle na sobě)

SHENGHENSKÁ DOHODA

☞ přijata 1985, ustanovení: společná vízová politika vůči třetím zemím, společná hraniční kontrola EU, společné zásady přepravy a pohybu zboží, společné zásady ochrany osobních údajů

JEDNOTNÝ EVROPSKÝ AKT

- ☞ **podepsán:** 17. 2. 1986 v Lucemburku a 28. 2. 1986 v Haagu, platnost: 1. 7. 1987
- ☞ posun ke komplexnímu přístupu k integraci – působnost rozšířena o další politiky (hospodářská a sociální soudržnost, životní prostředí, výzkum a vývoj)
- ☞ odstranění překážek obchodu tak, aby do r. 1992 mohl vzniknout společný trh
- ☞ Hlava III – týká se spolupráce v oblasti zahraniční politiky – hlava III má charakter mezinárodní smlouvy – předstupeň budoucího 2. pilíře
- ☞ zřízení Evropské rady (pravidelné schůzky šéfů států ES)

SMLOUVA O EVROPSKÉ UNII (MAASTRICHTSKÁ SMLOUVA)

- ☞ podepsána 7. 2. 1992, platnost 1. 11. 1993
- ☞ **vznik EU**, EHS přejmenováno na ES
- ☞ zřízení **pilířové struktury**
 - 1. pilíř – ES
 - 2. pilíř – společná zahraniční a bezpečnostní politika
 - 3. pilíř – spolupráce ve věcech justice a vnitra
- ☞ změny – základ pro vznik hospodářské a měnové unie, posílení sociálních aspektů, vznik občanství Unie

AMSTERDAMSKÁ SMLOUVA

- ☞ podepsána 2. 10. 1997, platnost: 1. 5. 1999
- ☞ změny – důraz na sociální politiku a politiku zaměstnanosti
- ☞ zásada flexibility – umožňuje užší spolupráci mezi některými čl. státy
- ☞ začlenila Schengenskou smlouvu do právního systému Evropské unie

SMLOUVA Z NICE

- ☞ podepsána 26. 2. 2001 (čl. státy ratifikována do konce roku 2002), platnost: 1. 1. 2003
- ☞ agenda zaniklé ESUO přechází na ES

LISABONSKÁ SMLOUVA (TÉŽ REFORMNÍ SMLOUVA)

Členské státy – rozšiřování EU

- ☞ zakládací státy – Německo, Francie, Itálie, Nizozemí, Belgie a Lucembursko
- ☞ 1973 – VB, Irsko a Dánsko
- ☞ 1981 – Řecko
- ☞ 1986 – Španělsko a Portugalsko
- ☞ 1995 – Finsko, Švédsko a Rakousko
- ☞ 2004 – ČR, Slovensko, Malta, Kypr, Maďarsko, Polsko, Slovinsko, Litva, Estonsko a Lotyšsko
- ☞ 2007 – Rumunsko a Bulharsko
- ☞ kandidátské země – Chorvatsko, Turecko a Makedonie

dnes má EU 27 členských států

KRITÉRIA PRO PŘIJETÍ

- ☞ míra inflace, celková zadluženost, úroková míra, roční schodek státního rozpočtu, minimálně 2 roky před vstupem – měnová stabilita

Prohlubování integrace

- ☞ 1968 – **Celní unie** – odstranění fiskálních překážek vnitřního obchodu (cla a dávky s rovnocenným účinkem) mezi členskými státy a jednotný celní sazebník vůči třetím zemím
- ☞ 1993 – **Vnitřní trh** – prostor tvořený územím členských států, v němž platí 4 základní svobody (volný pohyb zboží, volný pohyb služeb, volný pohyb osob a volný pohyb kapitálu); jeho počátky jsou již v r. 1986 – smlouvy: Jednotný evropský pakt, Bílá kniha
- ☞ 2002 – **Hospodářská a měnová unie** – Evropská centrální banka, společná měna a provádění společné měnové politiky prostřednictvím systému centrálních bank; státy eurozóny: Belgie, Finsko, Francie, Irsko, Itálie, Kypr, Lucembursko, Malta, Německo, Nizozemsko, Portugalsko, Rakousko, Řecko, Slovensko, Slovinsko a Španělsko; počátky v r. 1993 – Maastrichtská smlouva

EURO

Podmínkou pro přijetí eura jsou tzv. **konvergenční nebo Maastrichtská kritéria**:

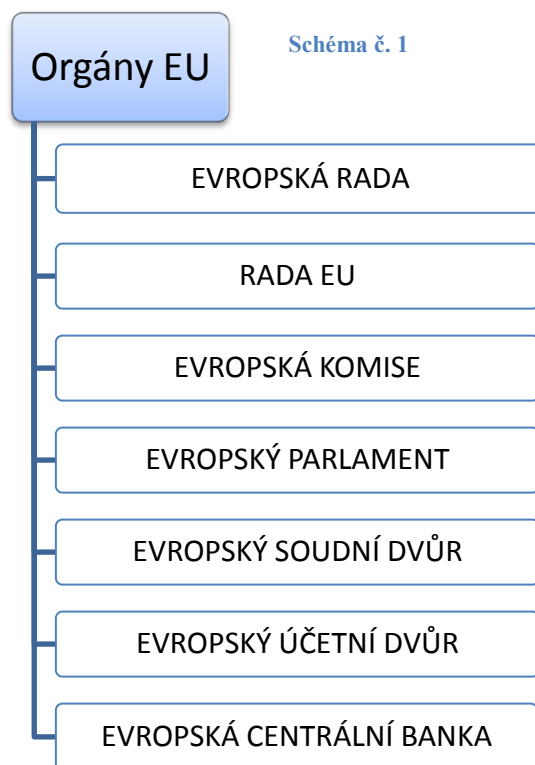
- ☞ průměrná míra inflace země v období jednoho roku před prověřením o vstupu do závěrečného stadia nesmí převýšit o více než 1,5 % průměrnou míru inflace tří zemí s nejnižší mírou inflace
- ☞ dlouhodobá nominální úroková míra nesmí v roce před prověřením země o možnosti vstupu do závěrečného stadia převýšit o více než 2 % průměrnou úrokovou míru tří zemí s nejnižší mírou inflace
- ☞ deficit veřejných financí nesmí převýšit 3 % HDP a státní dluh nesmí převýšit 60 % HDP v době, kdy bude EU prověřovat vstup do EMU
- ☞ měnový kurz členské země nesmí překročit rozpětí dané Evropským měnovým systémem

Cíle

- ☞ Zajištění míru
- ☞ Hospodářské cíle
 - Trvalý a neinflační hospodářský růst
 - Vysoká zaměstnanost a cenová stabilita
 - Odstraňování rozdílů mezi regiony
 - Ochrana hospodářské soutěže
- ☞ Sociální a politické cíle
 - Zvyšování úrovně a kvality života
 - Zvyšování průměrných příjmů
 - Zlepšení životních podmínek – vzdělání, zdravotnictví, sociální oblast
 - Ochrana životního prostředí
- ☞ Cíle politické integrace
 - Vytvoření společného trhu a
 - Hospodářská a sociální soudržnost
 - Solidarita mezi členskými státy
- ☞ Prosazování identity EU na mezinárodní úrovni
- ☞ Posilování ochrany práv a zájmů občanů
- ☞ Rozvíjet úzkou spolupráci v oblasti justice a vnitřních věcí

Orgány EU

Schéma č. 1

Orgány

Základní přehled orgánu je uveden v schématu, viz. Schéma č. 1 ↑

EVROPSKÝ PARLAMENT

☞ Složení a ustavení

- členové přímo voleni občany EU na 5 let
- od roku 2009 max. 736 (dříve 785 poslanců; jednotlivý počet poslanců dané země je odvozen podle počtu obyvatel, malé země jsou zvýhodněné, poslanci se sdružují do klubů na základě politické příslušnosti, tedy ne podle národností.)
- v čele **Jerzy Buzek**

☞ Funkce

- *Kontrolní pravomoc* – schvaluje složení Komise, může vyslovit Komisi nedůvěru, možnost klást otázky Komisi i Radě
- *Legislativní pravomoc* – podílí se na tvorbě pramenů komunitárního práva (= evropského)
- *Rozpočtová pravomoc* – spolu s Radou rozhoduje o rozpočtu
- *Pravomoc ve vnějších vztazích* – vyslovuje souhlas s mezinárodními smlouvami, přijímá nové členy

☞ Sídlo – Štrasburk (mimořádná zasedání v Lucemburku nebo v Bruselu)

KOMISE „evropská vláda“

☞ Složení a ustavení

- komise seskládá z jednoho státního příslušníka z každého členského státu; výkonný orgán,
- 27 komisařů
 - vykonávají funkci nezávisle na členském státu a v zájmu Společenství
 - jmenováni na 5 let (jsou navrhováni členskými státy, seznam členů schvaluje Rada EU, po dohodě s předsedou komise => komise je schválena EP a jmenována do funkce Radou EU)
- v čele *generální tajemník*
 - vybrán Radou EU, volen EP
 - **José Manuel Durão Barroso**

☞ Funkce

- *Kontrolní pravomoc* – dbá na dodržování práva ES ostatními orgány, členskými státy, občany a dalšími subjekty
- *Legislativní pravomoc* – může předkládat návrhy právních předpisů.
- *Výkonná pravomoc* – vydávání individuálních právních aktů, vydávání prováděcích předpisů,
- *Pravomoc ve vnějších vztazích* – navrhuje Radě sjednání vnějších smluv; z pověření Rady sjednává smlouvy, významné pravomoci v oblasti přijímání nových členů
- připravuje návrh rozpočtu EU a předkládá jej ke schválení Radě EU => EP je oprávněn návrh pozměnit

☞ Sídlo - Brusel

RADA EU (=RADA MINISTRŮ)

☞ Složení a ustavení

- skládá se z ministrů vlád jednotlivých zemí
- zasedá v různém složení podle okruhu projednávaných otázek
- orgány Rady – předsednictví – rotující – 1/10-6/10 – **Španělsko** (7/10-12/10 – Belgie), generální sekretariát, **COREPER** (výbor stálých zástupců)
- platí princip „dvojitá většina“

☞ Funkce

- rozhodující institucí EU a zastupuje zájmy členských států na evropské úrovni, nejmocnější orgán
- nejčastější zasedání mají ministři zemědělství (přibližně čtrnáctkrát do roka), ministři financí (oficiální název **Ecofin**) a ministři zahraničních věcí (*Všeobecná rada*), kteří se scházejí přibližně jednou za měsíc
- *Legislativní pravomoc* – disponuje obecnou legislativní pravomocí, pokud není výslovně svěřena Komisi (oblast podle bývalého I. pilíře)
- *Politická spolupráce* – zasílá doporučení čl. státům, připravuje dohody mezi členskými státy apod.
- *Vnější vztahy* – pověřuje Komisi ke sjednání dohody se třetí zemí nebo s mezinárodní organizací a na závěr jednání vydává rozhodnutí o uzavření dohody

☞ Sídlo – Brusel (některá zasedání se konají v Lucemburku)

EVROPSKÁ RADA (lidově nazývána: SUMMIT EU)☞ Složení a ustavení

- 27 zástupců členských vlád – členové jsou delegováni vládami členských států + předseda Komise EU
- nejvyšší orgán EU
- předsedou Evropské rady je **Herman Van Rompuy**
- Vysokou představitelkou pro zahraničí je **Catherine Ashton**

☞ Funkce

- určuje směr rozvoje EU (př. v minulosti: rozhodnutí o přijetí eura...)

SOUDNÍ DVŮR☞ Složení a ustavení

- jeden soudce z každého členského státu - Soudnímu dvoru je nápomocno 8 generálních advokátů
- soudci i GA jsou jmenováni dohodou vlád členských států na 6 let
- soud prvního stupně – určen pro právně jednodušší či administrativně méně náročné spory

☞ Funkce

- „zajistit dodržování práva ES při výkladu a provádění zakládacích smluv“
- druhy řízení u ESD – řízení o porušení Smlouvy, řízení o žalobě na neplatnost, řízení o žalobě na nečinnost, řízení o náhradu škody, řízení o pracovněprávních a obdobných nárocích, řízení o předběžné otázce, ...

☞ Sídlo - Lucemburk**ÚČETNÍ DVŮR**☞ Složení a ustavení

- 1 státní příslušník z každého členského státu – jmenováni na 6 let
- členské státy podají návrhy členů – členy schvaluje Rada po konzultaci s EP

☞ Funkce – externí audit rozpočtu EU – podávání zpráv EP a veřejnosti☞ Sídlo - Lucemburk**OSTATNÍ ORGÁNY**

- ☞ Hospodářský a sociální výbor
- ☞ Výbor regionů
- ☞ Evropská centrální banka
- ☞ Evropský ombudsman – sídlo Štrasburk

Schéma č. 2 – Přehled smluv EU

Podpis	1951	1957	1965	1986	1992	1997	2001	2007
Platnost	1952	1958	1967	1987	1993	1999	2003	2009
Smlouvy	Paříž	Římské	Slučovací	JEA	Maastrichtská	Amsterodamská	Niceská	Lisabonská
			Evropské společenství	Tři pilíře EU				
			EUROATOM					
			ESUO	smlouva vypršela 2002				EU
			EHS	ES				
				Spolupráce v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí (SVV)	Policejní a soudní spolupráce v trestních věcech			
				Společná zahraniční a bezpečnostní politika (SZBP)				
				Evropská politická spolupráce (EPS)				

Lisabonská smlouva

Základní informace

- **základní ujednání:** březen 2007 – Berlínská deklarace – svolání Evropské rady, udělení přesného mandátu popisující prvky reformy na základě připomínek z nepřijaté Euroústavy
- **podepsána:** 13. prosince 2007 v Lisabonu
- **ratifikována:** 3. listopadu 2009
- **vstoupila v platnost:** 1. prosince 2009 - první den měsíce následujícího potom, co Česká republika uložila svou ratifikaci v Římě, k čemuž došlo dne 13. listopadu 2009

Struktura LS

Lisabonská smlouva obsahuje dva články pozměňující:

Smlouvu o Evropské unii (Smlouvu o EU, Maastrichtskou smlouvu) – skládá se z 55 článků rozdělených do VI hlav

Preambule

Hlava I – *Společná ustanovení* (čl.1-8)

Hlava II – *Ustanovení o demokratických zásadách* (čl.9-12)

Hlava III – *Ustanovení o orgánech* (čl.13-19)

Hlava IV – *Ustanovení o posílení spolupráce* (čl.20)

Hlava V – *Obecná ustanovení o vnější činnosti Unie a zvláštní ustanovení o společné zahraniční a bezpečnostní politice* (čl. 21-46)

Hlava VI – *Závěrečná ustanovení* (čl.47-55)

Smlouvu o založení Evropského společenství (Smlouvu o ES, Římskou smlouvu), ta je nově nazvána Smlouvou o fungování Evropské unie. Tento název vznikl kvůli změně struktury EU. Na základě LS přestává právně existovat Evropské společenství, jehož práva a povinnosti přechází na EU.

Preambule

Část první – Zásady (čl.1)

Hlava I – *Druhy a oblasti pravomoci EU* (čl.2-6)

Hlava II – *Obecně použitelná ustanovení* (čl.7-17)

Část třetí – Vnitřní politika a činnosti Unie

Hlava I – *Vnitřní trh* (čl.26-27)

Hlava II – *Volný pohyb zboží* (čl.28-29)

Kapitola 1 – *Celní unie* (čl.30-32)

Kapitola 2 – *Spolupráce v celních věcech* (čl.33)

Kapitola 3 – *Zákaz množstevních omezení mezi členskými státy* (čl.34)

Hlava III – *Zemědělství a rybolov* (čl.38-44)

Hlava IV – *Volný pohyb osob, služeb a kapitálu*

Kapitola 1 – *Pracovníci* (čl.45-48)

Kapitola 2 – *Právo usazení* (čl. 49-55)

Kapitola 3 – *Služby* (čl. 56-62)

Kapitola 4 – *Kapitál a platby* (čl.63-66)

Hlava V – *prostor svobody, bezpečnosti a práva*

Kapitola 1 – *Obecná ustanovení* (čl. 67-76)

Kapitola 2 – *Politiky týkající se kontrol na hranicích, azylu a přistěhovalectví* (čl.77-80)

Kapitola 3 – *Justiční spolupráce v občanských věcech* (čl.81)

Kapitola 4 – *Justiční spolupráce v trestných věcech* (čl.82-86)

Kapitola 5 – *Policejní spolupráce* (čl.87-89)

Hlava VI – *Doprava* (čl. 90-100)

- Hlava VIII – *Společná pravidla pro hospodářskou soutěž, daně a sblížení právních předpisů*
 - Kapitola 1 – *Pravidla hospodářské soutěže* (čl. 101-109)
 - Kapitola 2 – *Daňová ustanovení* (čl.110-113)
 - Kapitola 3 – *Sblížení právních předpisů* (čl. 114-118)
- Hlava VIII – *Hospodářská a měnová politika*
 - Kapitola 1 – *Hospodářská politika* (čl.119-126)
 - Kapitola 2 – *Měnová politika* (čl.127-133)
 - Kapitola 3 – *Institucionální ustanovení* (čl.134-135)
 - Kapitola 4 – *Ustanovení týkající se členských států, jejichž měnou je Euro* (čl.136-138)
 - Kapitola 5 – *Přechodná ustanovení* (čl.139-144)
- Hlava IX – *Zaměstnanost* (čl.145-150)
- Hlava X – *Sociální politika* (čl.151-161)
- Hlava XI – *Evropský sociální fond* (čl.162-164)
- Hlava XII – *Všeobecné a odborné vzdělávání, mládež a sport* (čl.165-166)
- Hlava XIII – *Kultura* (čl.167)
- Hlava XIV – *Veřejné zdraví* (čl.168)
- Hlava XV – *Ochrana spotřebitele* (čl. 169)
- Hlava XVI – *Transevropské sítě* (čl.170-172)
- Hlava XVII – *Průmysl* (čl.173)
- Hlava VIII – *Hospodářská, sociální a územní soudržnost* (čl.174-178)
- Hlava IX – *Výzkum a technologický rozvoj a věda* (čl.179-190)
- Hlava XX – *Životní prostředí* (čl.191-193)
- Hlava XXI – *Energetika* (čl.194)
- Hlava XXII – *Cestovní ruch* (čl.195)
- Hlava XXIII – *Civilní obrana* (čl.196)
- Hlava XXUV *Správní spolupráce* (čl.197)

Část čtvrtá – Přidružení zámořských zemí a území (čl.198-204)

Část pátá – Vnější činnost Unie

- Hlava I – *Obecná ustanovení o vnější činnosti Unie* (čl.205)
- Hlava II – *Společná obchodní politika* (čl.206-207)
- Hlava III – *Spolupráce se třetími zeměmi a humanitární pomoc*
 - Kapitola 1 – *Rozvojová spolupráce* (čl.208-211)
 - Kapitola 2 – *Hospodářská, finanční a technická spolupráce se třetími zeměmi* (čl.212-213)
 - Kapitola 3 – *Humanitární pomoc* (čl.214)
- Hlava IV – *Omezující opatření* (čl.215)
- Hlava V – *Mezinárodní smlouvy* (čl. 216-219)
- Hlava VI – *Vztahy Unie s mezinárodními organizacemi a třetími zeměmi a delegace* (čl.220-221)
- Hlava VII – *Doložka solidarity* (čl.222)

Část šestá – Institucionální a finanční ustanovení

- Hlava I – *Ustanovení o orgánech*
 - Kapitola 1 – *Orgány* (čl.223-287)
 - Kapitola 2 – *Právní akty Unie, postupy jejich přijímání a jiná ustanovení* (čl.288-299)
 - Kapitola 3 – *Poradní instituce Unie* (čl.300-307)
 - Kapitola 4 – *Evropská investiční banka* (čl.308)
- Hlava II – *Finanční ustanovení* (čl.300)
 - Kapitola 1 – *Vlastní zdroje unie* (čl.311)
 - Kapitola 2 – *Víceletý finanční rámec* (čl. 312)
 - Kapitola 3 – *Roční rozpočet Unie* (čl.313-316)
 - Kapitola 4 – *Plnění rozpočtů a absolutorium* (čl.317-319)
 - Kapitola 5 – *Společná ustanovení* (čl.320-324)
 - Kapitola 6 – *Boj proti podvodům* (čl. 325)
- Hlava III – *Posílená spolupráce* (čl.326-334)

Část sedmá – Obecná a závěrečná ustanovení (čl.335-358)**Přílohy****Protokoly***Protokol o úloze vnitrostátních parlamentů v Evropské unii**Protokol o používání zásad subsidiarity a proporcionality**Protokol o Euroskupině**Protokol o stále strukturované spolupráci stanovené článkem 42**Smlouvy o Evropské unii**Protokol k čl. 6 odst. 2 Smlouvy o Evropské unii o přistoupení Unie k Evropské úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod**Protokol o vnitřním trhu a hospodářské soutěži*

.....

Dodatek*Prohlášení o Listině základních prav Evropské unie**Prohlášení o složení Evropského parlamentu*

.....

(Celkem 65 prohlášení)

Charakteristika

Lisabonská smlouva pokládá základní článek primárního práva EU.

Evropská unie i nadále zůstává založena na základě více smluv.

Všechny dosavadní smlouvy – např. Úmluva z Nice, jsou smlouvy, které pouze pomocí dodatků a formulí, rozšiřují pravomoci jednotlivých orgánů EU, které byly již předtím zakotveny v právních aktech EU.

Euroústava měla všechny tyto dosavadní smlouvy zrušit a nahradit je novou jednotnou smlouvou, která by obsahovala již dohodnuté články z předešlých smluv a nové ustanovující paragrafy. Přestože Euroústava byla pouze mezinárodní smlouvou – její právní síla by byla stejná jako např. smlouva z Nice - nebyla v referendech (Francie a Nizozemsko) přijatá, přestože by podstatně zjednodušila činnost EU.

Odborníci se domnívají, že nešlo ani tak o obsah Euroústavy, ale spíše o její formu, která inklinovala k jakési skutečné ústavě „*superstátu*“. Již samotné slovo „*ústava*“ v názvu mezinárodní smlouvy vzbuzuje dojem, že tento dokument má větší právní sílu než mezinárodní smlouvy.

Z tohoto důvodu se velmi podobná, téměř totožná Lisabonská smlouva, vrazí zpět k názvu „*smlouva*“. Ale hra se slovy mezi těmito důležitými dokumenty EU nekončí pouze názvy. Nač by byly označovány „*zákony EU*“ jednoduše evropskými zákony, když mohou být složitě pojmenovávány jako evropské směrnice a evropská nařízení. Jaký vidíme rozdíl mezi Ministrem zahraničí EU (podle Euroústavy) a Vysokým představitelem pro zahraniční a bezpečnostní politiku EU (podle Lisabonské smlouvy) pokud se jedná o tutéž funkci se stejnými pravomocemi?

Jediný zásadní rozdíl mezi Euroústavou a Lisabonskou smlouvou vidí spoluautor těchto smluv **Valéryho Giscarda d'Estainga** v absenci evropských symbolů, jako vlajka nebo hymna.

Hlavní změny LS

Spolu s LS vstupuje v platnost i **LISTINA PRÁV EU**⁵, které je členěna do 7 hlav.

Článek 6 SEU

1. Unie uznává práva, svobody a zásady obsažené v Listině základních práv Evropské unie ze dne 7. prosince 2000, ve znění upraveném dne 12. prosince 2007 ve Štrasburku, jež má stejnou právní sílu jako Smlouvy.

....
Listina nijak nerozšiřuje pravomoci Unie vymezené ve Smlouvách. Práva, svobody a zásady obsažené v Listině se vykládají v souladu s obecnými ustanoveními v hlavě VII Listiny, jimiž se řídí její vyklad a použití, a s náležitým přihlédnutím k vysvětlením zmíněným v Listině, jež uvádějí zdroje těchto ustanovení.

...
Kromě poslední hlavy, týkající se aplikace, pokrývají hlavy 1-6 jednotlivé tematické okruhy základních lidských práv: důstojnost, svobody, rovnost, solidarita, občanská práva a soudnictví.

Druhá, třetí a čtvrtá hlava vycházejí z tzv. **tří generací lidských práv**, jejichž autorem byl český právník Karel Vašák. Listina práv EU je do jisté míry nadřazena nad listinami základních lidských práv a svobod jednotlivých členských států. Kvůli obavám o prolomení Benešových dekretů (ty by mohly být prolomeny díky právu vyplývajícího z Listiny práv EU, která se stává, na základě LS, právně závaznou) vymohl prezident Václav Klaus výjimku pro ČR.

A jak vidí otázku prolomení Benešových dekretů odborný asistent Střediska mezinárodních studií Jana Masaryka VŠE Praha a vedoucí katedry evropské integrace Vysoké školy mezinárodních vztahů

Ing. Zbyněk Dubský?

Otázka:

Domníváte se, že podpisem Lisabonské smlouvy bude možné u některé z evropských institucí nově zpochybnit platnost Benešových dekretů a vznést nové nároky kolaborantů na restituce, které již jednou byly zamítnuty? Pokud se domníváte, že ne, jak je toto v Lisabonské smlouvě garantováno?

Odpověď:

Lisabonská smlouva se samozřejmě přímo k minulosti, potažmo k tzv. Benešovým dekretům, nevyjadřuje. Pokud zaznívají názory, že by následkem přijetí LS mohly být Benešovy dekrety zpochybněny, odvolávají se na Listinu práv a svobod, která byla jako deklarace přijata na summitu v Nice v prosinci 2000 a díky Lisabonu se stane právně závazná. Listina se totiž vyjadřuje k majetkovým vztahům a k zákazu hromadného vyhoštění. Musíme si ale uvědomit, že retroaktivita práva je nepřipustná a i v případě, že by se vyskytly pokusy využít této Listiny k napadání stavu po druhé světové válce, je pravděpodobnost úspěchu více než malá. Ostatně Benešovy dekrety již byly řešeny před naším vstupem do EU, existují vyjádření profesora J. Proweina, dále profesora Bernitze a lorda Kingslanda na jejichž základě se Evropský parlament rozhodl problematikou Benešových dekretů nezabývat. Podobný názor měla i komise. Nelze předpokládat, že by členské státy EU byly ochotny skutečně otevírat výsledky druhé světové války, to by mohlo mít vážný dopad na mnohé jiné otázky z minulosti související.

Závěr:

Pokud tedy již jednou EP rozhodl nezabývat se otázkou Benešových dekretů, byl opravdu nutný postoj prezidenta ČR Václava Klause nebo šlo pouze o upoutání pozornosti? Václav Klaus ať chceme, nebo ne, sehrál v ratifikaci Lisabonské smlouvy v ČR důležitou roli, kterou se později pokusím alespoň nastínit.

OBČANSTVÍ UNIE je základním atributem státních příslušníků členských států EU. Nenahrazuje, ale pouze doplňuje státní občanství jednotlivých států. Bylo zavedeno Maastrichtskou smlouvou. Lisabonská smlouva nově obsahuje deklaratorní výčet práv a povinností občanů EU⁶, které však mohou být vykonávány pouze za podmínek a v mezích stanovených Smlouvami.

Jedná se o:

- svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států
- volit a být volen do EP a v obecních volbách
- diplomatická a konzulární ochrana
- petiční právo na orgány Unie
- zákaz jakékoliv diskriminace na základě státní příslušnosti

⁵ čl. 6 SEU

⁶ čl. 20 odst. 2 SFEU

Nejkontroverznější změnou LS je bezesporu uznání **PRÁVNÍ SUBJEKTIVITY PRO EU**⁷ jako celek. EU je tedy nyní zmocněna po právní stránce vystupovat na mezinárodní scéně jako ucelený útvar. JUDr. M. Potočka hovoří i o tzv. „*neformální právní subjektivitě EU*“, která se formovala již ke konci 90. let. Tato „*neformální subjektivita*“ byla využívána především v obchodních evropsko-amerických vztazích. (Zajisté si někteří všimli, že výrobky ze zemí EU jsou označeny: Made in EU). LS tedy pouze potvrdila tuto skutečnost.

Před Lisabonskou smlouvou byla Evropské unie založena na tzv. *trojpilířové struktuře*:

1. pilíř představoval Evropské společenství (ES)
2. pilíř společná zahraniční a bezpečnostní politika
3. pilíř soudní spolupráce v trestněprávních věcech

Pouze však Evropské společenství mělo před LS právní subjektivitu a mohlo jako jediné z pilířů aktivně vystupovat na mezinárodním poli a přijímat, podepisovat obchodní smlouvy. Evropská unie však nikoliv. Díky Lisabonské smlouvě se tento systém výrazně zjednodušil. Struktura „*Tří pilířů*“ byla zrušena spolu s ukončením činnosti ES, jehož pravomoci, orgány a závazky přešly plynule na EU.

Nepřichází však Česká republika díky právní subjektivitě EU, která mj. přináší i částečnou nadřazenost evropského práva nad českým (pravomoci jsou striktně rozděleny) o státní suverenitu?

Na úvod je důležité zmínit, že státní suverenitu jednotlivé státy neztrácejí. Lisabonská smlouva není žádnou ústavní smlouvou (to nebyla ani předchozí Euroústava) a neodděluje jasně zákonodárnou, výkonnou a soudní moc.

Ke změnám kompetencí však přesto dochází a to u **EVROPSKÉHO PARLAMENTU**⁸ – mírné posílení pravomocí vzhledem k tomu, že nyní bude procedura spolurozhodování, kdy se EP rovným dílem podílí na přijetí legislativy společně s Radou EU (tedy státy). Nejedná se však o posilování jeho role na úkor národních parlamentů, ba naopak národní parlamenty budou zodpovědní za kontrolu principu své suverenity pomocí námitek před přijetím legislativního aktu.

Pravomoci jsou posíleny i vnitřními strukturálními změnami př. nově volí EP předsedu Komise, různá rozhodnutí, která jsou pro život EU důležitá a která byla dosud výlučně doménou Rady, musí nyní schvalovat také Parlament, jeho úloha spolutvůrce právních předpisů je plně uznána díky zobecnění používání stávajícího postupu spolurozhodování, který byl povýšen na řádný legislativní postup.

Podoba parlamentu bude podle LS 750 poslanců (+ předseda parlamentu - tedy 751 - ústupek Itálii, která na poslední chvíli vyžadovala ještě jedno křeslo) volených nadále na 5 let, přičemž maximální počet pro jeden členský stát je stanoven na 96 a minimální počet na 6.

Za „*vládu*“ EU lze vzdáleně považovat **KOMISI** (ne ve všech oblastech, zejména ne v oblasti společné zahraniční a bezpečnostní politiky), ta je odpovědná Evropskému parlamentu.

V časovém horizontu (r. 2014) dojde ke snížení komisařů na 2/3 počtu členských států (toto snížení komisařů vzniká jako reakce na zvýšení počtu členských zemí EU kvůli flexibilnímu rozhodování Komise). Komisaři se budou střídát na principu rotace. Lisabonská smlouva přináší také významný pokrok ve věci jmenování předsedy Komise, kterého bude volit Evropský parlament na návrh Evropské rady, která rozhodne kvalifikovanou většinou. To je dalším krokem k dosažení politické legitimacy Komise, zejména proto, že Rada musí přihlížet k výsledkům voleb do Evropského parlamentu a musí přistoupit „k náležitým konzultacím“ předtím, než navrhne svého kandidáta. Lze také konstatovat, že byla posílena úloha předsedy Komise, především pokud jde o vnitřní organizaci Komise a právo požadovat odstoupení komisaře, což by mělo směřovat k zvýšení výkonnosti Komise.

Mezi orgány Unie je poprvé formálně zařazena **EVROPSKÁ RADA**⁹, která se tak stává regulérní součástí institucionálního rámce Unie. Je složená z hlav států a předsedů vlád členských států, předsedy Komise a ze svého předsedy. Jednání Evropské rady se účastní vysoký představitel Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku. Jednání Evropské rady již nepovede hlava státu či předseda vlády členského státu předsedajícího Unii v Radě EU, ale předseda Evropské rady ("**prezident EU**")¹⁰. Zvolená osobnost má za úkol organizovat zasedání Evropské rady (setkání nejvyšších představitelů), předsedat jim a zastupovat rovněž EU navenek. Předseda Evropské rady je volen kvalifikovanou většinou Evropskou radou na 2,5 roku s možností znovuzvolení (max. 5let). Evropská rada ho také může při překážce či závažném pochybení odvolat – je tedy pod kontrolou členských států. Jako prvním do této funkce byl zvolen bývalý belgický premiér **HERMAN VAN ROMPUY**. Tato funkce má zajišťovat větší zviditelnění a soudržnost činnosti EU.

⁷ Čl. 47 SEU

⁸ čl. 14 SEU

⁹ Čl. 13 SEU

¹⁰ čl. 15 SEU

Byla vytvořena nová funkce **vysokého představitele pro zahraniční a bezpečnostní politiku - místopředsedy Komise** s cílem podporovat jednání EU na mezinárodní úrovni a lépe hájit její zájmy a hodnoty v zahraničí. Vysoký představitel zastává i funkci předsedy Rady ministrů pro zahraniční politiku (v Radě ministrů pro zahraniční věci se tedy ruší rotující předsednictví jednotlivých států). K dispozici bude mít nově založenou unijní diplomatickou službu. (Vytvoření „ministra zahraničí“ tj. Vysokého představitele pro zahraniční a bezpečnostní politiku, či vytvoření skutečně unijní zahraniční politiky, bylo stanoveno již v Maastrichtské smlouvě. *Provázanost funkcí – viz. Schéma č.3 ↓*)

V prosinci 2009 převzala tuto funkci britská komisařka **CATHERINE ASHTONOVÁ** (Paradox, že Velká Británie zastávala záporné stanovisko k Euroústavě právě kvůli funkci „ministra zahraničních věcí EU“.)

Klíčovým problémem procesu reformy byla otázka hlasování v Radě EU v případech, kdy se jedná o **hlasování kvalifikovanou většinou**. Neúspěch bruselského summitu v prosinci 2003 je často spojován právě s rozdílnými názory členských států v této otázce.

Na základě *Dimitrakopoulosovy-Leinenovy zprávy* se Evropský parlament velkou většinou hlasů přiklonil k **systemu dvojí většiny**, aby zdůraznil dvojí legitimitu – jedním jejím zdrojem jsou členské státy a druhým občané.

Pro přijetí jakéhokoliv rozhodnutí v Radě EU je zapotřebí souhlasu 55% států, které představují 65% obyvatelstva EU. Přestože se členské státy snažily omezit vliv velkých států díky zvýšení tzv. „blokační menšiny“ z 3 států na 4 (tento blokační princip vyplývá z kritéria počtu obyvatel), bude nadále možné, aby 4 velké státy př. Německo, Francie, Itálie, Velká Británie, zablokovaly rozhodnutí Rady EU. Nově také dochází ke snížení váhy hlasu ČR v Radě EU o třetinu a zdvojnásobení váhy hlasu Německa.

Tento princip rozhodování, tj. princip dvojí většiny, bude platný od 1. 1. 2014, do této doby se budou používat principy platné na základě Úmluv z Nice. Mimoto protokol připojený k nové smlouvě stanoví, že až do 31. března 2017 platí, že má-li být rozhodnutí přijato kvalifikovanou většinou, bude v případě, že o to jeden z členských států požádá, nadále použitelný současný systém hlasování podle Niceské smlouvy.

Nově se také zavádí **system včasného varování** pro národní parlamenty, které budou moci během 8týdenního období napadnout legislativní návrh, pokud by byl v rozporu s principem subsidiarity. Pokud bude odůvodnění zastoupené nejméně 1/3 hlasů přidělených národním parlamentům dojde k přehodnocení legislativního návrhu. Tento návrh bude muset být pozdržen, pozměněn nebo stáhnul. Tento mechanismus se nazývá „*žlutá karta*“.¹¹ Pokud by byl návrh odmítnut většinou hlasů přidělených národním parlamentům, Komise musí návrh pozdržet a musí zahájit proces, kdy bude obhajovat svůj legislativní návrh před institucemi EU, Radou EU a EP. Tyto instituce pak rozhodnou, zda se v daném legislativním návrhu bude, či nebude pokračovat. Tento mechanismus je označován jako „*oranžová karta*“.

Platí tedy zásada: „Kdo mlčí, ten souhlasí“

VÁHA ČR PŘI HLASOVÁNÍ V RADĚ

Váhu členského státu při hlasování v Radě kvalifikovanou většinou lze posuzovat ze dvou pohledů:

1. jednak jakou má váhu k prosazení návrhu (pozitivní hlasovací potenciál)
2. jednak jakou má váhu k zablokování návrhu (negativní hlasovací potenciál)

Pozitivní hlasovací potenciál

Podle Lisabonské smlouvy je k přijetí rozhodnutí podle kvalifikované většiny potřeba současně splnit dvě podmínky:

kritérium počtu států – pro přijetí je požadováno alespoň 55 % členských států, nejméně však 15 států. Česká republika disponuje 1/15 (to je 6,67 %) kvalifikované většiny. V případech, kdy je k přijetí vyžadována většina 72 % členských států, Česká republika disponuje 1/19 (to je 5,26 %) kvalifikované většiny;

kritérium počtu obyvatel – k přijetí je potřeba, aby členské státy zastupovaly 65 % obyvatel Unie. Počet obyvatel České republiky činí 2,08 % z celkového počtu obyvatel Unie. ČR tak disponuje 3,20 % kvalifikované většiny.

Nově definované principy hlasování *sníží váhu hlasů či pozitivní hlasovací potenciálu České republiky*, a tím oslabují váhu při rozhodování o přijetí rozhodnutí Rady EU. Z rozložení váhy hlasů všech členských států Unie vyplývá, že pozitivní hlasovací potenciál každého z nich se snižuje. Důvodem je zvýšení minima potřebného pro souhlas u kritéria počtu států z 50 % na 55 % a u kritéria počtu obyvatel z 62 % na 65 %. Nový systém hlasování má členské státy evokovat k tomu, aby hledaly kompromisní řešení a uzavíraly koalice pro hlasování v Radě EU.

¹¹ čl. 12 SEU

Negativní hlasovací potenciál

Podle Lisabonské smlouvy je k nepřijetí rozhodnutí Rady v případech, kdy Rada rozhoduje kvalifikovanou většinou, potřeba splnit jednu ze dvou stanovených podmínek:

kritérium počtu států – k nepřijetí je potřeba, aby alespoň 13 členských států hlasovalo proti návrhu.

Česká republika tak disponuje 1/13 (to je 7,69 %) blokační menšiny. V případech, kdy k přijetí je potřeba 72 % počtu členských států, tak k nepřijetí je potřeba, aby alespoň 9 členských států nebylo pro návrh; Česká republika disponuje 1/9 (to je 11,11 %) blokační menšiny;

kritérium počtu obyvatel – blokační menšina činí 35 % obyvatel Unie, počet obyvatel České republiky činí 2,08 % z celkového počtu obyvatel Unie. ČR tak disponuje 5,94 % blokační menšiny.

Dalším posílením negativního hlasovacího potenciálu České republiky by byla situace, když by se Česká republika přidala ke čtyřem členským státům tvořících blokační menšinu na základě kritéria počtu obyvatel.

Podle Smlouvy z Nice Česká republika disponovala 13,19 % blokační menšiny, Lisabonská smlouva snižuje podíl České republiky na blokační menšině na 7,69 %. Nový systém hlasování kvalifikovanou většinou definovaný v Lisabonské smlouvě tedy znamená oslabení vlivu České republiky v Radě, a to jak absolutně, tak i ve vztahu k velkým členským státům, neboť počet hlasů v Radě přidělený České republice podle Smlouvy z Nice byl vyšší, než by odpovídalo počtu obyvatel.

Lisabonská smlouva také upřesňuje, jaké **PRÁVNÍ NÁSTROJE** mají k dispozici evropské instituce pro provádění svých kompetencí:

- **Nařízení:** má všeobecnou platnost, je právně závazné a přímo aplikovatelné ve všech členských státech.
- **Směrnice:** je právně závazná, ale ponechává členským státům prostor pro vlastní implementaci a dosažení cílů směrnice.
- **Rozhodnutí:** je právně závazné, ale pouze jen pro ty, kterým je určeno.
- **Doporučení a stanoviska:** nejsou právně závazná, mají informativní charakter.

V neposlední řadě Lisabonská smlouva zakotvuje **PRINCIPY OBČANSKÉ INICIATIVY V LEGISLATIVNÍM PROCESU**. Nejméně jeden milion občanů EU z celkového počtu 500 milionů občanů EU bude moci podat u Komise petici, aby Komise předložila Evropskému parlamentu a Radě EU legislativní návrh.

Poprvé v historii smluvního základu ES/EU je také zahrnuta **KLAUZULE O VYSTOUPENÍ Z UNIE**¹², která tak umožní členskému státu, který se nechce dále účastnit spolupráce s ostatními státy v EU, aby vystoupil. Nynější výslovné zahrnutí této možnosti do samotného textu Lisabonské smlouvy, kromě toho, že stanoví přesné způsoby pro řešení takové situace, je také jasným a silným signálem, že žádný členský stát není nucen se podílet na společném projektu evropské integrace, pokud si to již nepřeje.

Vystoupení členského státu má pak dva možné scénáře.

Varianta 1. Členský stát, který chce vystoupit, uzavře smlouvu s EU o tom, jak budou nadále uspořádány vztahy s EU, a vystoupí k datu, které tato smlouva stanoví. Takovou smlouvu uzavírá za Evropskou unii Rada EU na základě pokynů Evropské rady. (resp. zbylé členské státy v tomto případě uzavírají mezinárodní smlouvu s vystupujícím členským státem respektující jeho suverenitu)

Varianta 2. Smlouvu o podmínkách vystoupení se nepodaří uzavřít (díky neúspěšnému hlasování v orgánech EU) a stát vystoupí po uplynutí dvou let od oznámení svého úmyslu vystoupit. (Tato lhůta může být po dohodě s členským státem prodloužena.) Smlouvy a závazky z nich vyplývající přestávají platit pro vystupující stát buď vstupem smlouvy o vystoupení v platnost, nebo po uplynutí příslušných dvou let. Dokud je stát členem, má shodná práva jako ostatní členské státy.

Lisabonská smlouva také posiluje roli **JURISDIKCE UNIE**, kterou nazývá „**Soudní dvůr Evropské unie**“ a tvoří ji „**Soudní dvůr**“, „**Tribunál**“ a případné „**specializované soudy**“, které lze zřídit nařízením.

¹² čl. 50 SEU

Lisabonská smlouva nově zařazuje **EVROPSKOU CENTRÁLNÍ BANKU** mezi orgány Unie. Dosavadní Smlouva o ES upravovala statut Evropské centrální banky samostatně, jako autonomní instituci s primárním úkolem provádět a zajišťovat měnovou politiku v Evropské unii, a oddělovala základní orgány Unie a Evropskou centrální banku. Zařazením Evropské centrální banky mezi orgány Unie tak mizí zřetelné dělítko mezi nimi, které zdůrazňovalo zájmy jednotlivých institucí a žádoucí nezávislost Evropské centrální banky.

Dále je vloženo nové ustanovení ukládající orgánům Unie, aby při prosazování politik Unie mezi sebou loajálně spolupracovaly.¹³ Tato nová právní úprava může být překážkou k prosazování expanzivnější měnové politiky a záminkou pro ovlivnění nezávislosti Evropské centrální banky. Dá se předpokládat, že Evropský parlament, Rada EU a Komise s odkazem na větší koordinaci při podpoře hospodářského růstu v Unii budou mít snahu více působit na Evropskou centrální banku.

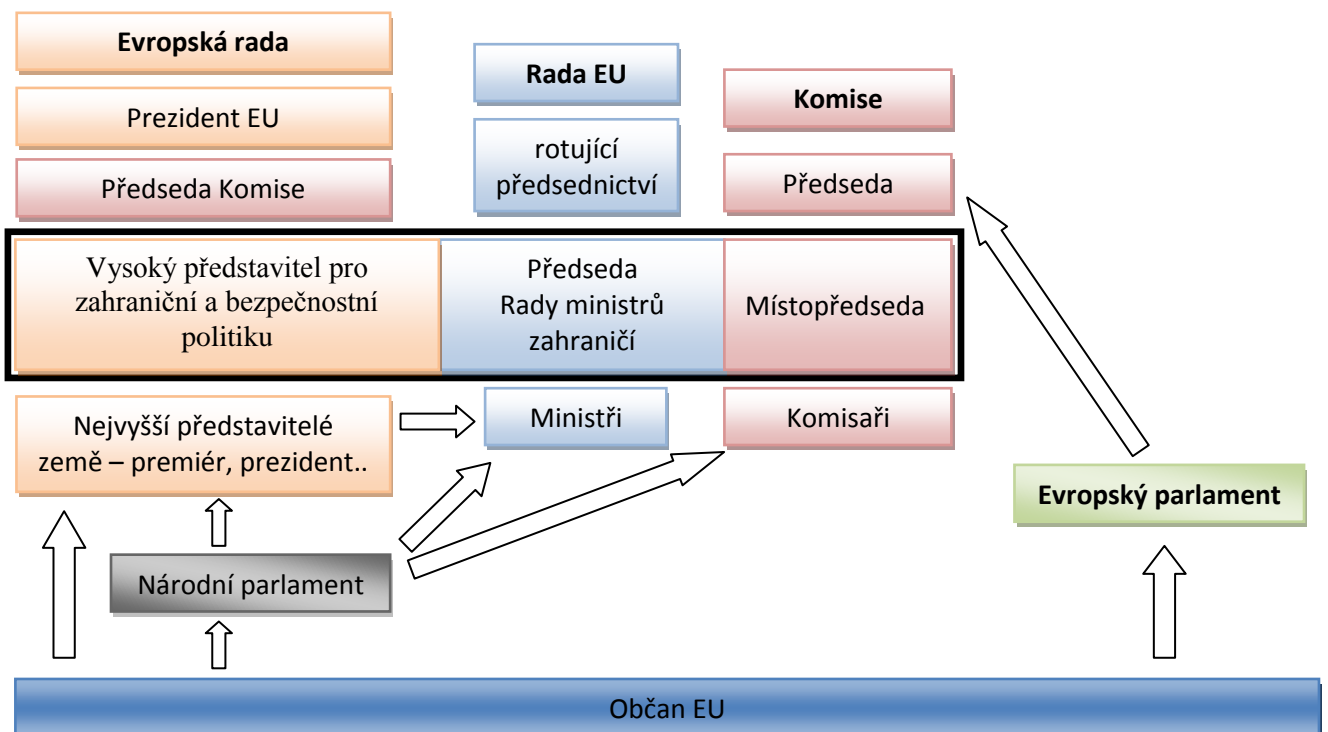
Smlouva potvrzuje závazek dosáhnout **hospodářské a měnové unie**, jejíž měnou je euro. Euro je nyní měnou 16 členských států (2010). Hospodářská a měnová unie je základním cílem EU. Jedná se o zásadní sílu, která zajistí návrat Evropy k blahobytu a zaměstnanosti.

EU se zavazuje, že bude prosazovat hodnoty EU ve světě, a to přispíváním k:

- míru a bezpečnosti,
- udržitelnému rozvoji této planety,
- solidaritě a vzájemné úctě mezi národy,
- volnému a spravedlivému obchodování,
- vymýcení chudoby,
- ochraně lidských práv,
- přísnému dodržování a rozvoji mezinárodního práva, zejména k dodržování zásad Charty Organizace spojených národů.

EU je největší světovou obchodní mocností a největším dárcem pomoci rozvojovému světu.

Schéma č. 3 – Provázanost orgánů a funkcí EU

¹³ čl. 13 SEU

Upřesnění kompetencí

Definice unijních kompetencí, s nimiž přichází Lisabonská smlouva, mají za úkol objasnit vztahy mezi EU a členskými státy. Evropská unie podle ní bude mít k dispozici jen pravomoci výslovně na ni delegované členskými státy (tzv. princip delegovaných kompetencí). Rozdělení kompetencí ukazuje Schéma č. 4.

Schéma č. 4 – Rozdělení a upřesnění kompetencí EU

Pravomoci Unie Typ pravomocí	Výlučné (Úplný seznam)	Sdílené (Neúplný seznam)	Doplňkové (Úplný seznam)
Definice	Pouze Unie může přijímat právně závazné akty; členské státy mohou vydávat v těchto oblastech právní předpisy pouze se svolením Unie nebo s cílem provádět její akty	Unie i členské státy mají možnost přijímat právně závazné akty, přičemž členské státy mohou jednat tam, kde tak neučinila Unie	Unie může zasáhnout pouze s cílem podpořit činnost členských států (zejména prostřednictvím finančních podpor); může přijímat právní předpisy, ale nikoli harmonizovat vnitrostátní právní a správní ustanovení
Oblasti	<ul style="list-style-type: none"> ○ Celní unie ○ Stanovení pravidel hospodářské soutěže nezbytných pro fungování vnitřního trhu ○ Měnová politika pro členské státy, jejichž měnou je euro ○ Zachování biologických mořských zdrojů v rámci společné rybářské politiky ○ Společná obchodní politika 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Vnitřní trh ○ Sociální politika Hospodářská, sociální a územní soudržnost ○ Zemědělství a rybolov, vyjma zachování biologických mořských zdrojů životní prostředí ○ Ochrana spotřebitele ○ Doprava ○ Transevropské sítě ○ Energetika ○ Prostor svobody, bezpečnosti a práva ○ Společné otázky bezpečnosti v oblasti veřejného zdraví ○ <i>Výzkum a technologický rozvoj</i> ○ <i>Politika v oblasti vesmíru</i> ○ <i>Rozvojová spolupráce</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Ochrana a zlepšování lidského zdraví ○ Průmysl ○ Kultura ○ Cestovní ruch ○ Vzdělávání ○ Mládež ○ Sport ○ Odborné vzdělávání ○ Civilní ochrana ○ Správní spolupráce

Nové pravomoci Evropské unie

- energetika (čl. 194 SFEU, čl. III-256 SÚ)
- civilní ochrana (čl. 196 SFEU, čl. III-284 SÚ)
- duševní vlastnictví (čl. 118 SFEU, čl. III-176 SÚ)
- administrativní spolupráce (čl. 197 SFEU, čl. III-285 SÚ)
- opatření nezbytné k použití eura
- finanční sankce vůči osobám nebo skupinám osob páchajících teroristickou činností (čl. 75 SFEU)
- vesmír spolu s výzkumem (čl. 189 SFEU, čl. III-254 SÚ)
- sport v rámci kultury (čl. 165 SFEU, čl. III-282 SÚ)
- cestovní ruch (čl. 195 SFEU, čl. III-281 SÚ)
- změna klimatu (čl. 191 SFEU)

Suverenita... nebo „suverenita“?*Historický pohled¹⁴*

Když se František Palacký v roce **1848** odmítl účastnit dubnových voleb do německého Národního shromáždění ve Frankfurtu nad Mohanem, obyvatelstvo států Německého spolku si uvědomilo, že český národ pro sebe v rámci habsburské monarchie požaduje svébytnou politickou existenci. S rakousko-uherským vyrovnáním z r. 1867, které Uhrům zajistilo rozsáhlou autonomii, a se založením Německého císařství v letech 1870-71, vstoupilo soužití Čechů a Němců do nové fáze. České národní hnutí usilovalo o zrovnoprávnění Čechů s Němci, usilovali o státní suverenitu. Po období pasivní rezistence se vedoucí čeští politici přiklonili k tzv. „*pozitivní politice*“ v naději na národní vyrovnání s Němci. Tato politika však ztrácela u české veřejnosti podporu a podněcoval spory na politické úrovni, které vedly k opětovným nezdarům v jednání, obzvláště pak tzv. „*Badeniho krize*“ z r. 1897, pramenící z protestů německých stran, ochromila říšskou radu i český zemský sněm. Státní krize způsobila, že monarchie vstupovala do první světové války bez fungujících parlamentních institucí.

Za první světové války se vyostřoval nacionalismus německých stran, které usilovaly o užší spojení Rakouska a Německého císařství. Demokratická přestavba Rakouska-Uherska již nepřicházela v úvahu, a proto vzniklo české a slovenské národní hnutí pod vedením T.G.Masaryka, Milana R. Štefánika a Eduarda Beneše. Smrtí císaře Františka Josefa I. v listopadu 1916 navíc odešla z veřejného života i osobnost, která byla důležitým pojítkem mezi jednotlivými národy Rakouska-Uherska. Po ukončení války vedla celá situace logicky k rozpadu císařství a vzniku Československé republiky. Státní suverenita, kterou jsme 28. 10. 1918 získali, byla podpořena 29. 2. 1920 přijetím demokratické ústavy.

Během 20. let 20. století rostla nespokojenost českých Němců žijících především v pohraničí. Tato nenávisť vůči ČSR byla zakořeněná již z poválečného období, kdy došlo r. 1919 ke krvavému potlačení německých občanů, kteří se chtěli na základě Wilsonova návrhu „právo na sebeurčení národa“ připojit k Německému Rakousku, či Německé říši. Rok 1929 odstartoval největší hospodářskou krizi, která však v ČSR měla svůj vrchol až v letech 1932-33. Nezaměstnanost německých občanů žijících v ČSR dosáhla daleko vyšší míry než v sousedním Německu, kde se r. 1933 stal Adolf Hitler říšským kancléřem. Tyto skutečnosti se staly jedním z důvodů aktivního boje SdP (Sudetoněmecká strana) podporované Hitlerem za jakési vyrovnání mezi Němci a Čechy. Zvyšující se nároky SdP pod vedením Konrada Henleina kladené československému parlamentu posloužily jako záminka A. Hitlerovi k tomu, aby si vynutil v Mnichově (30. 9. 1938) postoupení území ČSR, což znamenalo zánik první republiky a ztrátu české suverenity v plné míře (rozhodování „*o nás bez nás*“). Dne 15. 3. 1939 prezident Emil Hácha a ministr zahraničí František Chvalkovský byli pod pohrůzkou bombardování Prahy donuceni souhlasit se zábořem českých zemí. O den později dochází k vytvoření Protektorátu Čechy a Morava s vytvořením německého satelitu Slovenského štátu. O státní suverenitě se v této době nedá vůbec hovořit. Byla prodána za několik měsíců míru pro Francii, Velkou Británii a SSSR.

A jak by to bylo v současnosti, kdyby došlo k napadení ČR?

LS, článek 28a, odstavec 7.: *"Pokud se členský stát stane na svém území cílem ozbrojeného napadení, poskytnou mu ostatní členské státy pomoc a podporu všemi prostředky, které jsou v jejich moci, v souladu s článkem 51 Charty Organizace spojených národů. Tím není dotčena zvláštní povaha bezpečnostní a obranné politiky některých členských států."*

Charty Organizace spojených národů, článek 51: *"Žádné ustanovení této Charty neomezuje, v případě ozbrojeného útoku na některého člena Organizace spojených národů, přirozené právo na individuální nebo kolektivní sebeobranu, dokud Rada bezpečnosti neučiní opatření k udržení mezinárodního míru a bezpečnosti...."*

Tato formulace pouze zdůrazňuje určitou snahu o zdůraznění solidarity mezi členskými státy v případě napadení. To, že se LS odvolává na články z Charty OSN, je způsobeno především tím, že neutrální státy (především Benelux) jsou velmi opatrné v otázkách kolektivní obrany. Zároveň jsou ale členy OSN. LS pouze potvrzuje, že v otázce kolektivní obrany uznává přirozené právo na individuální a kolektivní sebeobranu. V praxi tento článek znamená, že při napadení jakéhokoliv státu EU, by EU očekávala rozhodnutí od RB OSN.

¹⁴ Tento historický náhled vznikl z rozhovoru s Mgr. Václavem Havlem, CSc. a byl doplněn informací z publikace: Weidenhoffeová Iva, Konfliktní společenství, katastrofa, uvolnění – Náčrt výkladu česko-německých dějin od 19. století, nakl. ÚMV – str. 12, 14,19,36, 52 a 53

V květnu 1945 došlo k ukončení II. světové války v Evropě (oficiální ukončení 2. 9. 1945). V ČSR roste vliv Komunistické strany, což v únoru 1948 vyústí ke státnímu převratu. Začíná období politických procesů (1949 – poprava Heliadora Píky, 1950 – poprava Milady Horákové, perzekuce církevních hodnostářů – arcibiskup Josef Beran, kněz Toufar z Číhoště, ale i komunistických funkcionářů – Gustav Husák, Rudolf Slánský..).

Z vlivu SSSR se ČSR začalo dostávat koncem r. 1967 a r. 1968, kdy se vrcholní představitelé KSČ snažili o nový směr socialismu tzv. „socialismus s lidskou tváří“. Formálně bylo samozřejmě ČSR suverénním státem, ale proti sovětským tankům, které nás obsadily (v noci z 20. na 21. 8. 1968 - Vojenský zásah armád pěti států Varšavské smlouvy (SSSR, Bulharska, Maďarska, NDR a Polska), který zastavil reformní proces Pražského jara), nám suverénita moc nepomohla. Státní suverénita ve smyslu „moc velet a donucovat, aniž by nám kdokoli jiný na této zemi mohl velet či nás donucovat“¹⁵ se ČSR navrátila až díky Sametové revoluci. 1. 1. 1993 – den, který bezesporu můžeme označit za nový začátek vývoje České republiky jako suverénního státu, je pouze formálním dokončením procesu změn v celé Evropě.

Avšak po 15 letech svobody, 1. 5. 2004, vstoupila ČR do EU, do nového „politicko-ekonomického“ dnes již právního subjektu.

V dnešní době se můžeme shledávat s dvěma názory na to, jak to vlastně se státní suverenitou České republiky je.

EU MÁ ZELENOU!

Státní suverénita, její omezení, či rozšíření, je samozřejmě pevně spojena s Evropskou unií a právě Reformující smlouvu EU. Z toho důvodu se zde podbízí otázka, zda je nutná Evropská Unie v dnešním globalizovaném světě. Je lepší se neustále zastávat své absolutní suverenity, nebo její část podstoupit ostatním státům kvůli ochraně vojenské i ekonomická a lepší hospodářské spolupráci? Uměla by Česká republika aktivně vystupovat na mezinárodním poli? (Uměla by sama Česká republika přinutit Microsoft dodržovat její antimonopolní pravidla? Uměla by sama zajistit českým podnikatelům rovný přístup na půlmiliardový integrovaný trh?)

Velmi dobrý příklad pro demonstraci nutnosti Evropské unie můžeme pozorovat u jakýchkoliv norem, které jsou velmi často terčem posměšků od euroskeptiků. Ale ve skutečnosti mají evropské normy zásadní význam.

Představme si, že každý stát je plně suverénní a tvoří si vlastní normy. Naši exportéři (85% našeho vývozu jde do EU) pak budou muset respektovat v každé zemi jiná pravidla, tu německá, tu italská, tu polská, tu slovenská. Čeští výrobci a zároveň vývozci, kteří bude chtít obsadit zahraniční trhy, budou muset respektovat všechny tyto rozličné normy, což se bezesporu promítne do výrobních nákladů a znesnadní jejich vstup na zahraniční trhy. Tento zcela jednoduchý příklad dokládá nutnost EU, která se snaží o sjednocení norem na společném trhu a tím zajišťuje konkurenceschopný trh. Čeští euroskeptici mohou namítnout, že EU jakožto subjekt může fungovat i bez ČR. Pokud by však ČR nebyla v EU a okolní státy ano, znamenalo by to v praxi, že by se čeští výrobci a vývozci museli normám, na kterých se dohodli členské státy EU, podříditi. Vyloučením, či absencí ČR z EU by čeští výrobci ztratili jakýkoliv vliv na podobu vytvářených norem.

Po vstupu do Evropské unie a přijetí Lisabonské smlouvy není důvod se obávat o ztrátu „svrchovanosti“. Suverénitu jednotlivé státy neztrácí, pouze ji budou vykonávat jinou formou a to společně s ostatními členy Evropské unie. Je pravda, že někdy při tvorbě norem budeme přehlasováni, ale ostatní státy přijímají závazek, že i my můžeme přehlasovat je. Pokud bychom však přeci jen měli strach o naši suverénitu, Lisabonská smlouva zavádí možnost vystoupení z Evropské unie, čímž by došlo k opětovnému zisku státní suverenity či spíše „suverenity“.

Evropská unie je v dnešní době, kdy dochází k obrovské expanzi Číny a Indie, velmi důležitá kvůli ochraně evropských trhů a firem. Desetimilionová ČR by bez EU neměla téměř žádnou šanci proti miliardovým státům s obrovským pracovním potencionálem.

Hans-Gert Pöttering, bývalý předseda EP, si pochvaluje zvýšení pravomocí EP a větší zapojení národních parlamentů: „Národní parlamenty a Evropský parlament vzájemně nesoutěží, naopak sdílejí společný cíl: posílit evropskou demokracii.“ Pöttering dodal, že „spolupráce parlamentů je potřeba, aby EU lépe fungovala“.

¹⁵ Bodin Jean – Les six livres de la République

Profesor **Anand Menon** z **Evropského výzkumného institutu (ERI)** při **University of Birmingham**, řekl v rozhovoru pro EurActiv, že „důležitou inovací, kterou zavádí Lisabonská smlouva je ‚mechanismus žluté a oranžové karty‘, který dává národním parlamentům slovo ohledně legislativních návrhů Komise.“ Menon dodal, že „je to dobrý nápad, který může být v budoucnu rozpracován a může poskytnout tolik potřebné spojení mezi národním a evropskou úrovní.“

Předseda Evropské komise José Manuel Barroso poznamenal: „Máme smlouvu, která nám poskytne schopnost jednat.“

„Karel Hvizďala kdysi napsal, že k Západu budeme patřit tehdy, když pod tímto pojmy budeme rozumět též význam. Zatímco na západ od nás slovo suverenity má negativní konotace spojené s izolacionismem, a tedy odporující demokraticky zvolené myšlence integrace, v našich zeměpisných šířkách, kde se suverenity k nám navrátila až se sametovou demokracií, a voní tedy příslibem svobody, má zcela jiný, pozitivní obsah.“¹⁶

EU – STOP!

Pokud se podíváme na historický kontext ČR, je nutné zmínit, že během 200 let vývoje měly české země největší suverenity v období první republiky. Z historického hlediska je vstup do EU jednoznačně podlomením státní suverenity. Vždyť o sjednocení Evropy se snažili takoví „velikáni“ jako Napoleon, Hitler, či SSSR. Neuplynulo ani dvacet let, kdy se české země vymanily z područí SSSR, z područí „Východu“, a již jsou v novém spolku, v EU, v područí „Západu“.

Vladimír Bukovský, 64letý sovětský disident se obává, že EU má nakročeny vývoj podobně jako SSSR. Poukazuje tím na uspořádání, vštěpování určitých ideologií, na plány, směr, nevyhnutelnou expanzi, na vymazání národů, což byly také cíle Sovětského svazu.

.....

„Většina lidí to nechápe. Nevidí to, ale my ano, protože jsme vyrostli v Sovětském svazu, kde jsme se museli učit sovětskou ideologii ve škole a na univerzitě. Konečným cílem Sovětského svazu bylo vytvořit novou historickou elitu, sovětský národ, na celém světě. To samé dnes platí pro Evropskou unii. Snaží se vytvořit nové lidi. A těmto lidem se říká "Evropané", ať už to znamená cokoli.“

.....

Státy dobrovolně nevstoupily do EU. Podívejte se na Dánsko, které dvakrát hlasovalo proti Maastrichtské smlouvě. Podívejte se na Irsko, které hlasovalo proti Niceské smlouvě. Podívejte se na mnoho ostatních zemí, jsou pod obrovským tlakem. Je to téměř vydírání. Švýcarsko bylo přinuceno hlasovat v referendu pětikrát. Ve všech pěti případech Unii odmítli, ale kdo ví, jak to dopadne po šesté. Je to pořád to samé. Trik pro idioty. Lidé musejí hlasovat v referendech tak dlouho, až zavolá požadovaným způsobem. Pak už hlasovat nesmí. Proč přestávat? Nechte nás dál volit. Evropská unie je to, čemu Američané říkají shotgun marriage [vynucený sňatek]¹⁷

Podle **Ladislava Jakla**, **tajemníka prezidenta ČR**, Lisabonská smlouva „tuneluje českou suverenity.“ Podobně právní expert **Tomáš Břicháček** vyčítá ve svých deseti hříších Lisabonské smlouvy „další nárůst pravomocí EU.“

Jiní kritici smlouvy namítají, že smlouva údajně představuje pouze kosmetickou úpravu neschválené Smlouvy o ústavě pro Evropu. Ředitel Open Europe **Neil O'Brien** řekl: „Když se podíváte do detailu na to, co bylo schváleno, je jasné, že je to jen stará ústavní smlouva ve všem kromě jména.“ „To nemůže nikoho oklamat. Je to ta samá ústavní smlouva s jiným jménem a vlády by měly dodržet své sliby o konání referend“, dodal **O'Brien**.

Jens-Peter Bonde, bývalý dánský europoslanec za nezávislé a demokraty (Ind/Dem), řekl, že Lisabonská smlouva je „organizovaný podvod na občany EU“, protože jde prý vlastně jen o přejmenovanou Ústavní smlouvu

¹⁶ Nováková Naďa – záznamový list ze 13. 2. 2010

¹⁷ Bukovský Vladimír – výběr z Bruselské řeči – 12. 5. 2009

Mirek Topolánek, předseda Občanské demokratické strany (ODS), Lisabonskou smlouvu vnímá jako nutné zlo, jako premiér se však zasadil o její schválení v obou komorách Parlamentu ČR. „Nepřijímám ji s velkým nadšením, ale beru ji jako cenu za členství v Unii“, řekl Topolánek senátorům krátce před hlasováním o ratifikaci dokumentu. Odmítnutím smlouvy by podle jeho názoru hrozil posun všech zemích na východ od Německa a Rakouska do „ruského náručí“. „Lisabonská smlouva prosazování našich národních zájmů poněkud ztíží, její zamítnutí je znemožní“, dodal.

Sám ovšem Lisabonskou později označil za „mrtvý dokument“ a vyjádřil přesvědčení, že Evropu zásadní debata nad budoucím charakterem EU teprve čeká. „Bez ohledu na ratifikaci či neratifikaci Lisabonské smlouvy je tento dokument již mrtvý. Neodpovídá mezinárodní ani evropské realitě 21. století,“ říká Topolánek.

Ratifikace Lisabonské smlouvy

Země	Datum	Výsledek hlasování
		(pro – proti – zdržel se)
Maďarsko	17. 12. 2007	325 – 5 – 14
Malta	29. 1. 2008	65 – 0 – 0
Slovensko	29. 1. 2008	74 – 6 – 10
Rumunsko	4. 2. 2008	387 – 1 – 1
Francie	7. 2. 2008	336 – 52 – 22 a 212 – 60 – 53
Bulharsko	21. 3. 2008	189 – 15 – 30
Portugalsko	23. 4. 2008	208 – 21
Rakousko	24. 4. 2008	151 – 28 – 0 a 58 – 4 – 0
Dánsko	24. 4. 2008	90 – 25 – 0
Lotyšsko	8. 5. 2008	70 – 3 – 0
Litva	8. 5. 2008	83 – 5 – 23
Slovensko	12. 5. 2008	103 – 5 – 42
Lucembursko	29. 5. 2008	47 – 1 – 3
Estonsko	11. 6. 2008	91 – 1 – 9
Finsko	11. 6. 2008	151 – 27 – 21
Řecko	12. 6. 2008	250 – 42 – 0
Kypr	3. 7. 2008	31 – 17 – 1
Nizozemsko	8. 7. 2008	111 – 39 a 60 – 15 – 0
Belgie	10. 7. 2008	48 – 8 – 1 a 116 – 18 – 7
Španělsko	15. 7. 2008	232 – 6 a 322 – 6 – 2
Velká Británie	16. 7. 2008	346 – 206 – 0
Itálie	31. 7. 2008	551 – 0 a 286 – 0
Švédsko	20. 11. 2008	243 – 39 – 13
Německo	23. 9. 2009	515 – 58 a 15 – 0 – 1
Irsko	3. 10. 2009	Referendum 2008:
		53,4% proti (účast: 53,13%)
		Referendum 2009:
		67,13% pro (účast: 58%)
Polsko	10. 10. 2009	384 – 56 – 12 a 74 – 17 – 6, pozdržel prezident Lech Kaczynski z důvodů snížení tlaku na Iry – nové referendum
Česká republika	3. 11. 2009	125 – 61 – 11 a 54 - 20 - 5

Problém ratifikace v ČR

Ratifikace v ČR probíhala ve smyslu čl. 10a Ústavy ČR

čl. 10a

odst.1 - *Mezinárodní smlouvou mohou být některé pravomoci orgánů České republiky přeneseny na mezinárodní organizaci nebo instituci.*

odst.2- *K ratifikaci mezinárodní smlouvy uvedené v odstavci 1 je třeba souhlasu Parlamentu, nebo stanoví-li ústavní zákon, že k ratifikaci je třeba souhlasu daného v referendu.*

Vláda ČR

- schválení Lisabonské smlouvy, usnesení č. 1367 ze dne 4. prosince 2007
- za vládu podepsali Lisabonskou smlouvu předseda vlády M. Topolánek a ministr zahraničních věcí K. Schwarzenberg
- 29. ledna 2008 předložila vláda oběma komorám Parlamentu Lisabonskou smlouvu k vyslovení souhlasu s její ratifikací

Poslanecká sněmovna

- 1. čtení dne 1. dubna 2008

Senát

- smlouva projednána ve výboru evropském, zahraničním, ústavněprávním a v komisi pro Ústavu
- 24. dubna 2008 se usnesl na podání návrhu Ústavnímu soudu

Ústavní soud

- 26. listopadu 2008 konstatoval Ústavní soud ČR, že žalované části smlouvy nejsou v rozporu s ústavním pořádkem země

Ratifikace

- 18. února 2009 Lisabonskou smlouvu schválila Poslanecká sněmovna ČR
- 6. května 2009 smlouvu schválil Senát
- problém: 29. září 2009 skupina senátorů převážně z ODS předložila Ústavnímu soudu další návrh na přezkoumání slučitelnosti Lisabonské smlouvy s českou ústavou. Ústavní soud ČR zamítl, že by žalované části smlouvy byly v rozporu s ústavním pořádkem ČR
- listopadu 2009 v 15 hodin prezident Václav Klaus Lisabonskou smlouvu svým podpisem ratifikoval

Václav Klaus a Lisabonská smlouva

Václav Klaus sehrál na schvalování Lisabonské smlouvy bezesporu důležitou roli. Jednak vymohl pro ČR téměř bezcennou výjimku z Listiny práv EU a také se snažil informovat českou veřejnost o zásadních změnách, které Lisabonské smlouva přináší. K tomuto účelu vydal příručku „*Lisabonská smlouva: Manuál pro začátečníky*“, která vyšla v MF Dnes, 27. prosince 2008.

Lisabonská smlouva: Manuál pro začátečníky od Václava Klause

Jsem dnes a denně překvapován, kolik lidí se mne ptá, co je to ta Lisabonská smlouva. A kolik z nich přizná, že by o ní neuměl říci ani pár jednoduchých slov svému dítěti či prarodičům. A všichni dodávají: tak nám to nějak jednoduše vysvětlete. Jednoduché to není, ale pokusím se to udělat.

Evropská unie (tedy EU, dříve Evropská společenství, ES, původně Evropské hospodářské společenství, EHS) je definována smlouvami uzavřenými mezi členskými státy. Jsou většinou pojmenovány podle místa, kde byly schváleny. Prvními byly v roce 1957 tzv. Římské smlouvy. Zatím poslední byla Smlouva z Nice z roku 2001. Všechny smlouvy – s výjimkou té první – jsou rozvíjením a pozměňováním smluv předcházejících, nemají tedy smysl samy o sobě. Nelze jim ani porozumět, nemáme-li vedle sebe smlouvy ostatní. Každá smlouva znamená tu drobné, tu zásadní posouvání evropského integračního procesu směrem k větší a větší unifikaci a centralizaci a k oslabování pozic a pravomocí členských států.

Daným smlouvám je možno porozumět – vycházejí tzv. konsolidační znění, ve kterých jsou uvedeny paragrafy starých smluv doplněné o nové změny.

Jiří Paroubek, předseda ČSSD, tvrdí, že i když je Lisabonská smlouva pro občany složitá, tak naplňuje požadavky sociálně spravedlivé Evropy. „Jakkoliv připouštím, že vlastní text je pro běžného občana poněkud nesrozumitelný, konsolidovaný text smluv a jejich výklad je jasný.“

.....

Tato „nová“ smlouva však není pouhým dílčím, a už vůbec ne malým dodatkem (nebo novelou) dosavadních smluv. Stávající smlouvy mění od základu. Přesto bylo na úrovni politických elit dohodnuto, že se všechny země pokusí tuto smlouvu schválit v parlamentech (aby snad prostí občané v referendech smlouvu opět nezamítli). Smlouva byla navíc ve většině zemí schvalována nesmírně rychle a je potvrzeno, že ji v některých zemích schválil parlament, aniž existoval její text v domácím jazyce. Výjimkou je Česká republika, kde jsou vůči této smlouvě silné politické námitky, což vedlo k tomu, že u nás – jako v jediné zemi EU – tato smlouva nebyla v parlamentu zatím nejen schválena, ale do této chvíle ani vážně projednávána. V parlamentech byla smlouva schválena i v Německu a Polsku, ale dosud ji nepodepsali oba prezidenti.

Nabízí se otázka, jak rychle pracují čeští poslanci?

....

Specifikem je Irsko, kde podle irské ústavy o takovém dokumentu referendum musí být. To proběhlo v červnu 2008 a jeho výsledkem bylo NE. Protože podle dosavadních smluv o EU musí být schvalování těchto dokumentů jednomyslné, zamítnutí v jedné zemi znamená celkové neschválení.

Výsledek v referendu v Irsku je připisován nedostatečné informovanosti občanů. Poté, co byla Lisabonská smlouva odmítnuta, byla připravena masivní informační kampaň, která přispěla k tomu, že LS byla v druhém referendu schválena. (Je zde ovšem i možný pohled Vladimíra Bukovského)

...

EU tedy dnes (27. 12. 2008) čeká na: eventuální nové referendum v Irsku, výsledek projednávání v České republice, podpisy prezidentů Německa a Polska.

Jaké jsou hlavní změny, které tato smlouva přináší ve srovnání s dosavadním stavem? Lisabonská smlouva ve velkém rozsahu přesouvá pravomoci z jednotlivých členských zemí do „Bruselu“, neboli na orgány EU. Jedná se i o velice citlivé oblasti sociální politiky, energetiky, nepřímých daní, justice, bezpečnosti, vojenských otázek, zahraniční politiky, atd. (Vznikne např. i evropská policie, která bude smět zasahovat na území všech členských států.)

Tvrzení V. Klause ohledně „evropské policie“ tzv. Europolu je poněkud nepřesné. Europol jako instituce existuje již od 90. let (tudíž nemůže vzniknout díky LS) a byla zmiňována již při vstupu ČR do EU.

„jakákoli operativní akce Europolu musí být vedena ve spojení a po dohodě s orgány členských států, jejichž území se týká. Používání donucovacích opatření spadá výlučně do pravomoci příslušných vnitrostátních orgánů.“ (LS, čl. 88). Europol bude pomáhat vnitrostátním orgánům v závažné přeshraniční trestné činnosti. Stává se jednou z nutných institucí v rámci komunikace bezpečnostních složek členů EU. (Např. Pokud by došlo k pronásledování zločince z ČR do Německa – muselo by nejdříve dojít ke konsensu mezi příslušnými orgány v následném společném jednání, což by celý postup prodloužilo, s posílením pozice Europolu je tato spolupráce předem zajištěna a fungují principy, které tyto případy umožňují rychle a efektivně řešit.) Europol tak reaguje na volný pohyb osob, který je platný již od Shengenské dohody.

...

Dále se zavádí tzv. *podpůrná (doplňková) pravomoc Unie*, která dovoluje EU zasahovat do oblastí jako je „ochrana a zlepšování lidského zdraví, průmysl, kultura, cestovní ruch, všeobecné vzdělávání, odborné vzdělávání, mládež, sport, civilní ochrana ...“. EU tak bude moci zasahovat členským státům v podstatě do všeho. To je zesíleno i tím, že Lisabonská smlouva vůbec nezmiňuje žádné „*výlučné pravomoci*“ členských států, tedy výčet oblastí, do kterých by EU v žádném případě nesměla zasahovat.

Oblast pravomocí je jasně rozdělena. Pokud se hovoří o tzv. podpůrné pravomoci Unie, členská stát se pouze může řídit nařízeními EU, ale nemusí (vlastní název: PORPŮRNÉ pravomoci).

Unie může zasáhnout pouze s cílem podpořit činnost členských států (zejména prostřednictvím finančních podpor); může přijímat právní předpisy, ale nikoli harmonizovat vnitrostátní právní a správní ustanovení.

...

Smlouva ve více než padesáti oblastech zavádí většinové hlasování, ač tam dosud bylo nutné rozhodovat jednomyslně. Členské státy tak ztrácí jeden z atributů své svrchovanosti (možnost zamezit iniciativě, kterou si nepřejí).

Oblast rozhodování a změna hlasování je diskutabilní, protože jednotlivé státy mohou dané legislativní akty pozdržet tzv. „kartami“.

Dr. Edward Best, člen Evropského institutu veřejné správy v Maastrichtu „Rozšíření a změna hlasování kvalifikovanou většinou bude v platnosti až od listopadu 2014 a i poté budou moci členské státy do roku 2017 aplikaci pravidel daných Smlouvou z Nice, a tak ve střednědobém horizontu nedojde k žádné zásadní změně.“

...

Je zavedena právní subjektivita EU, což je velmi blízké vzniku nového státu.

Právní subjektivita obrovského celku jako je EU je bezpochyby nutností, jelikož by EU nemohla uzavírat žádné smlouvy – obchodní ..., s jinými státy, což by naprosto znemožňovalo její ekonomický rozvoj. Otázka vzniku nového státu je stejná jako otázka státní suverenity.

Zajímalo by mě, proč panu prezidentovi nevalila právní subjektivita u ES, které tvořilo v letech 1993-2009 1. pilíř EU. Můžeme říci, že když ČR vstupovala do EU, již vstupovala do uceleného celku, jehož část měla již právní subjektivitu. Fakt, že EU získává jako celek právní subjektivitu, je přijatelný ze třech důvodů, a to:

- 1. dochází ke zjednodušení struktury EU*
 - 2. dochází k posílení možnosti vyjednávat EU (pokud by chtěla EU uzavřít před LS jakoukoliv právně závaznou smlouvu, musela tuto smlouvu uzavřít v rámci 1. pilíře své politiky, pak tato smlouva mohla být právně závazná. Proto se domnívám, že jde pouze o formální nezbytný právní krok, jelikož EU mohla i před LS vystupovat téměř jako právně subjektivní celek)*
 - 3. díky LS dochází k plynulému přechodu ES na EU, tedy i jejich závazků. Představme si, že smlouvy, které byly doposud uzavírány s právně subjektivním celkem ES by přešly na subjekt, který by tuto právní subjektivitu neměl, a tedy za dané smlouvy by nemohl ručit.*
-

...

Snižuje se hlasovací váha menších zemí, včetně České republiky, a posiluje se hlasovací váha větších zemí. Potlačuje se princip rovnosti států, větší význam dostává počet občanů. Proto se váha německého hlasu zhruba zdvojnásobí, zatímco váha našeho hlasu se naopak dvakrát sníží.

Tato formulace je naprosto správná, ale pokud se zamyslíme, že v době před Lisabonskou smlouvou zastupoval jeden německý europoslanec zhruba 2-3 krát větší počet občanů, než český europoslanec, dává tato změna smysl. Jedná se o změnu principu z rovnosti států na rovnost občanů.

....

Smlouva zahrnuje velmi široce pojatou Listinu základních práv EU. Ta bude mít stejnou sílu, jako sama Lisabonská smlouva a bude si proto nárokovat i přednost před ústavami jednotlivých členských zemí včetně naší.

Právě z důvodu, že Listina práv EU je velmi široká, se jí jednotlivé státy nemusí obávat, jelikož veškeré články, které jsou obsaženy v Lisabonské smlouvě, jsou většinou také obsaženy v jednotlivých listinách základních práv daných státy. V tomto případě šlo Václavu Klausovi o problém Benešových dekretů. Ale jak již bylo zmíněno, retroaktivita práva je nepřipustná.

...

Lisabonská smlouva je krokem zpět k odmítnuté Evropské ústavě. Je dokumentem, který představuje výrazný posun od Evropy států k Evropě jednoho evropského státu. Znamená přesun od dobrovolné a stále znovu a znovu domlouvané a potvrzované spolupráce evropských států v tisících konkrétních záležitostech k jednou pro vždy platné dominanci orgánů a institucí unijních nad orgány a institucemi jednotlivých členských států. Vede k prohlubování demokratického deficitu.

Domnívám se, že EU byla dominantním orgánem již před Lisabonskou smlouvou. Ovšem strach z EU, jako z velkého státního útvaru, je zcela neopodstatněný. Proč by jinak EU zakládala pravomoci jednotlivým parlamentům, dávala možnost zabránění rozhodování pomocí tzv. „karet“, či doložka o výstupu z EU? Těmito kroky dává EU jasně najevo, že státy neztrácejí svoji vlastní suverenitu.

...

Parlament České republiky má o všech těchto věcech dosud právo rozhodnout. Pokud bude platit Lisabonská smlouva, přestane tato možnost existovat.

Vysvětlivky:

font č. 1: části z textu „Manuál pro začátečníky“ od Václava Klause

font č.2: prokládané poznámky

font č. 3: komentář významné osobnosti

Závěrem

„Naši politici, zejména Václav Klaus a někteří členové ODS se rádi stylizují do role obránců národních zájmů, ať už v souvislosti s Lisabonskou smlouvou a Benešovými dekrety, či požadavku na samostatnou fiskální a zahraniční politiku, a je s podivem, že Václav Klaus vidí v EU, od samého počátku socialistický podnik, zatímco filozof Daniel Kroupa tvrdí, že: „...v jejím uskutečňování hráli rozhodující roli křesťanští demokraté a konzervativní politici, jako K.Adenauer, Ch. de Gaulle, R. Schuman, de Gasperi a další. Myšlenka je však dílem liberálů. (Střední Evropa, 19. 9. 2003)“¹⁸

Ve vystupování pana Václava Klause můžeme jasně vypozerovat jeho euroskeptický postoj. Domnívám se, že úplně přehlíží kladné stránky, které EU může občanům přinést. I když nás EU omezuje (kvóty v zemědělství, výrobě..., které bychom mohli vidět jako záměrnou likvidaci našich pracovních sil), je nutné vidět problém EU v celosvětovém měřítku, kdy jednotlivé státy nemůžou čekat, než se změní rozvrstvení světového kapitálu.

Václav Klaus každopádně rozpoutal o Lisabonské smlouvě diskuzi, která podnítila i část české veřejnosti, aby se o tuto smlouvu zajímala. Nebýt těchto rozepří, byla by Reformní smlouva schválena parlamentem, aniž by tuto zásadní změnu řadový občan postřehl.

EU, tak jako každý nadnárodní celek, má své nevýhody pro jednotlivé členy. Avšak je vždy nutné posoudit, zda výhody převažují nad nevýhodami, či nikoliv.

¹⁸ Nováková Naďa – záznamový list ze 13. 2. 2010

Ukázka LS

.....

Vkládá se nový článek, který zní:

„Článek 7a

1. Unie rozvíjí se zeměmi ve svém sousedství výsadní vztahy s cílem vytvořit prostor prosperity a dobrých sousedských vztahů, založený na hodnotách Unie a vyznačující se úzkými a mírovými vztahy spočívajícími na spolupráci.
 2. Pro účely odstavce 1 může Unie s dotýcnými zeměmi uzavírat zvláštní dohody. Tyto dohody mohou obsahovat vzájemná práva a povinnosti, jakož i možnost vyvíjet společnou činnost. Jejich provádění podléhá pravidelným konzultacím.“
- 11) Ustanovení hlavy II se začleňují do Smlouvy o založení Evropského společenství, ve znění ostatních změn a přejmenované na Smlouvu o fungování Evropské unie.

DEMOKRATICKÉ ZÁSADY

- 12) Nadpis hlavy II a článek 8 se nahrazují tímto:

HLAVA II
USTANOVENÍ O DEMOKRATICKÝCH ZÁSADÁCH

Článek 8

Ve všech svých činnostech dodržuje Unie zásadu rovnosti svých občanů, kterým se dostává od jejích orgánů, institucí a jiných subjektů stejné pozornosti. Občanem Unie je každá osoba, která má státní příslušnost členského státu. Občanství Unie doplňuje občanství členského státu, nenahrazuje je.

.....

.....

ORGÁNY

- 13) Ustanovení hlavy III se zrušují. Nadpis hlavy III se nahrazuje tímto:

HLAVA III
USTANOVENÍ O ORGÁNECH

- 14) Článek 9 se nahrazuje tímto:

Článek 9

Unie má institucionální rámec, jehož cílem je podporovat její hodnoty, sledovat její cíle, sloužit jejím zájmům, zájmům jejích občanů a zájmům členských států, jakož i zajišťovat soudržnost, účinnost a kontinuitu jejích politik a činností.

Orgány Unie jsou:

- Evropský parlament,
- Evropská rada,
- Rada,
- Evropská komise (dále jen ‚Komise‘),
- Soudní dvůr Evropské unie,
- Evropská centrální banka,
- Účetní dvůr.

.....

Sociologický průzkum

Cíl

V sociologickém výzkumu bych se chtěl zaměřit na zjištění informovanosti občanů ČR o Lisabonské smlouvě. Důvodem, proč jsem si téma zvolil, je především to, že je to téma velice aktuální a to, že Evropská unie, ať již chceme nebo ne, se stala součástí našich každodenních činností v podobě grantů, investičních fondů, evropských směrnic a nařízení.

Chtěl bych pomocí toho výzkumu dokázat, že občané ČR nebyli a nejsou schopni rozhodnout o Lisabonské smlouvě v podobě referenda z důvodu špatné informovanosti a také díky své pasivitě. *(pouze 10-15% lidí sleduje veřejné mínění, problematiku státu....., což svědčí o naší občanské nedospělosti)*

Hypotéza

Předpokládám, že postoj většiny dotazovaných vůči Lisabonské smlouvě je neurčitý. Tato neurčitost vyplývá z nedostatečné informovanosti a znalosti evropské problematiky.

U informovaných občanů dále předpokládám, že většina občanů byla o LS informována nejvíce prostřednictvím televizních přijímačů (pasivně v rámci televizního zpravodajství), menšina prostřednictvím vlastní iniciativy (aktivní v rámci internetu, denního tisku...).

Domnívám se, že z daných otázek týkající se Lisabonské smlouvy (novinky, které zavádí) nebudou vyplývat jednoznačné odpovědi (*např. 90% respondentů pro správnou odpověď, pro další odpovědi 10%*), ale jednotlivé odpovědi budou rozloženy rovnoměrně (*např. 30% pro správnou odpověď, 23,3% pro další tři odpovědi*), protože občané nebudou vědět správnou odpověď, tudíž bude výsledek záležet na pravděpodobnosti.

Charakteristika vzorku

Charakteristiku vzorku bude zpracovávána pomocí 4 základních faktorů:

- počet respondentů: 324
- **pohlaví**
 - muž
 - žena
- **věk** – pomocí věkových skupin
 - 15-25 let
 - 26-45 let
 - 46-65 let
 - nad 65 let
- **vzdělání**
 - ZŠ
 - SOU
 - SOŠ
 - GYMNÁZIUM
 - VOŠ
 - VŠ

Metody, prostředky výzkumu a popis průzkumného postupu

Jako metodu jsem zvolil formu dotazníku. Ke zpracování jsem využil program, který je součástí internetového portálu GOOGLE. Tento program, *Google dokumenty*, který je volně dostupný na <http://www.google.cz/>, vygeneruje na základě zadaných požadavků dotazník, který se pomocí odkazu rozesílá. Takto jsem rozeslal několik desítek dotazníků. K výzkumu jsem také využil server www.facebook.cz.

Po otevření odkazu se zobrazí v internetovém prohlížeči dotazník, na který občané odpovídali pomocí zatržením správné odpovědi, vybrání několik možností z nabídky, či možnost samostatného vyjádření k Lisabonské smlouvě formou poznámky (*tuto možnost nevyužil žádný slušný občan*).

Jednotlivé otázky jsou formulovány na 5 základních okruhů a to:

- Charakteristika vzorku – ot.č.1-3
- Informovanost vzorku – ot.č.4-5
- Ratifikace LS – ot.č.6-8
- Obsah LS – ot.č.9-11
- Vlastní názor vzorku – ot.č.12

Upravený dotazník (elektronická forma se liší od tištěné formy) přikládám v příloze, Příloha č. 1

Celkové výsledky průzkumu

Vyhodnocení dotazníku je shrnuto v příloze, Příloha č. 2

Dotazník byl v oběhu 25 dní. Během této doby došlo k nastřádání informací od 324 občanů, z toho 157 mužů a 167 žen.

Téměř 95% dotazovaných již někdy slyšeli o Lisabonské smlouvě a to nejvíce z TV (33,6%) a internetu (27,7%). Co se týká odborných znalostí (otázky č. 6-11): 46,3% dotazovaných zodpovědělo správně otázku „Kdy vstoupila v platnost Lisabonská smlouva“. V otázce č. 7 se nechalo unést mylně 34,7% lidí díky názvu Lisabonské smlouvy a pouze 18,9% vědělo, že základ LS byl vypracován za předsednictví Německa v 1. polovině r. 2007. Překvapivým výsledkem je, že 8,0% lidí označilo jako správnou odpověď ČR, a tudíž z toho můžeme usoudit, že někteří spoluobčané nepostřehli, kdy ČR předsedala EU. 50,2% lidí správně zodpovědělo otázku „Ve které zemi byla LS schválena na základě druhého referenda“. Otázka č. 9 měla prověřit nejen oficiální znalost LS (kdy, kde a jak byla přijata), nýbrž i její obsah. Pouze 36,2% lidí vědělo, že EU získává díky LS právní subjektivitu, 31,0% respondentů odpovědělo, že neví a 22,9% se domnívá, že EU již má právní subjektivitu od r. 1993 (Maastrichtská smlouva). Otázka č. 10 měla mít podobný význam jako otázka předešlá. „Prezidenta EU“ nezná 43,5% dotazovaných, druhou nejčastěji volenou odpovědí byla správná odpověď s 26,4%. Podobný výsledek se objevil u předposlední otázky, kdy 42,0% občanů neví, jak se o nich bude na příštím jednání Evropská rady (=Summit EU) rozhodovat. Pouze 18,5 % respondentů vědělo, že se jedná o *princip dvojí většiny*, který je nyní protěžován téměř ve všech rozhodování EU.

54,6% dotazovaných se bojí o státní suverenitu, 25,3% naopak ne, 4,9% se přiznalo, že nevědí, o čem LS smlouva je, a proto nemůžou usoudit, zda je dobrá, či špatná a 15,1% vzdalo tuto odpověď.

Výzkum mě překvapil především, co se týká informovanosti občanů. Předpokládal jsem, že téměř nikdo o LS nebude vědět, avšak téměř 95% lidí již o LS slyšelo. Dále byl můj předpoklad správný, že hlavní zdroj informací je TV a internet (tyto sdělovací prostředky nejvíce uveřejňovali problematiku ratifikace LS). Z toho usuzuji, že téměř polovina občanů ví, kdy LS vstoupila v platnost. (Problém ratifikace dokládá i ot.č.8 – referendum v Irsku). Ovšem co se týká příprav a vlastního obsahu LS, byl můj předpoklad (~ 1/3 správných odpovědí) zcela správný. Překvapil mě ale fakt, že v otázkách týkající se obsahu LS vždy minimálně 1/3 respondentů (ot.č.9 – 31%, ot.č.10 – 43,8%, ot.č.11 – 42,0%) zaškrtno odpověď „nevím“. To dokládá, že česká veřejnost není zcela dobře o LS informována. Na tento popud se mi jeví zcela zkrslá otázka poslední, týkající se státní suverenity, kde se 54,6% dotazovaných bojí o ohrožení státní suverenity. Jak se ale mohou bát něčeho (LS), když neví, co tento dokument znamená?

Závěr

Závěrem bych chtěl zdůraznit, že celý výzkum mě utvrdil v tom, že česká veřejnost není schopna přijímat takto závažné smlouvy v referendech jako tomu je např. v Irsku (v Irsku existuje silná občanská společnost, která z nedostatečné informovanosti v prvním referendu LS zamítla. Většina Irů tvrdí, že podruhé hlasovali „PRO“ z důvodu lepší informovanosti o LS). Problém informovanosti není však pouze chybou pasivního občana ČR, nýbrž také špatná komunikace mezi zákonodárci a občany. Obávám se, že pokud by přeci jen došlo k referendu v ČR na otázku LS, byla by propagace LS zpronevěřena předvolebními boji a skutečná podstata a důležitost tohoto dokumentu by byla zastíněna populismem našim politiků.

Závěr

V půlce zpracovávání této práce jsem zjistil, že toto téma je velmi náročné z důvodu malého počtu zdrojů k této problematice, neutříděnosti informací, šíři daného tématu a v neposlední řadě absencí mých znalostí evropské problematiky.

Nyní, po jakémsi rychlokurzu Lisabonskou smlouvou, se domnívám, že tento dokument je do jisté míry omezením státní suverenity členů EU. Přestože EU v posledních letech dbala na zpřísnění a upřesnění pravidel, která se právě v LS nově objevují (př. doložka o vystoupení státu z EU, nová iniciativa obyvatel EU), nedokázala zajistit průhlednost systému a jeho srozumitelnost pro řadového občana. Již samotné znění LS, které je pouze pomocí dodatků a doplňků ke stávajícím smlouvám, svědčí o tom, že reformace EU proběhla skrytě – tedy jakoby se vrcholní představitelé EU obávali své politické zodpovědnosti a chtěli se ujistit, upokojit odvoláváním se na již podepsané právní akty.

Lisabonská smlouva posunula reformaci EU, o kterou se již poprvé snažila v r. 1993 Maastrichtská smlouva, opět o kousek dál. Otázkou ale zůstává, zda tento krok je krokem posledním a správným. Neměla se EU reformovat radikálněji, aby v nastávajících letech odolala vnějším ekonomickým vlivům (především před expanzí východosasijských států) a nemusela znovu podstupovat nákladnou a zdlouhavou proceduru reformace? Nebo vnímáme reformaci EU jako větší podlamování státní suverenity?

Odpověď není jednoznačná. Až za několik let, či dokonce desítek let, budeme schopni zhodnotit nynější rozhodnutí, zda byla, či nebyla správná. Ať již odpověď bude jakákoliv, je nutné zmínit, že důležitým faktorem v hodnocení EU a její reformace bude nejenom její nutnost, ale také dlouhá historická kontinuita, která se zakládá především na konsenzech jednotlivých států. Nejedná se tedy o jednorázový proces sjednocení Evropy, o který se pokoušeli diktátoři, ale o postupnou změnu, se kterou se nové generace sžívají a kterou mohou do jisté míry sami ovlivňovat a přetvářet ji dle obrazu svému. Jak tento proces reformace dopadne a do jaké míry se nechají jednotlivé státy ovlivnit, zůstává však otázkou zcela otevřenou.

Než nynější dobu budou hodnotit následující generace, měli bychom se zamyslet, co přináší EU pro současnou generaci, pro řadového občana. Mezi přínosné prvky určitě patří společná měna, volný pohyb nejen kapitálu, ale také osob a pracovních sil. Všechny tyto prvky vedou k zjednodušení a urychlení vzájemné spolupráce, která je ještě umocněna dotacemi a granty z evropských fondů. Na druhé straně však stát přichází o základní prvky své svrchovanosti nad ekonomickou základnou právě díky Euro, které nemůže kontrolovat. Finanční prostředky, které stát vynakládá na chod EU, jdou z peněz daňových poplatníků. Tyto prostředky by mohly být využity efektivněji, než na nákladné udržování drahého evropského aparátu.

I když se mi nelíbí myšlenka soužití s jinými národy, s národy, která nás buď okupovaly a chtěly zničit, nebo nás zradily, v dnešním světě, kde vládou pouze finanční prostředky, je nadnárodní útvar nutný, protože jednotlivé státy by nebyly schopné vystupovat samostatně na mezinárodní scéně a zvládat výzvy dnešního globalizovaného světa. Neumím si představit, jak by např. ČR bojovala s terorismem, či chudobou v Africe. EU vnímám jako nutné zlo, které ovšem má možnost ukázat svou lepší stránku.

Do jisté míry mě také zarazí nefunkčnost občanské veřejnosti a také nechut' něco změnit, či udělat pořádně. Možná přeci jen potřebujeme německou ráznost k tomu, abychom v dnešním chaotickém světě přežili.

*Zajímejme se o svoji budoucnost, protože v ní strávíme zbytek života.*¹⁹

¹⁹ upravený citát od Charlieho Chaplina

Přílohy

Seznam příloh

- Příloha č. 1: dotazník
- Příloha č. 2: vyhodnocení sociologického výzkumu pomocí tabulek
- Příloha č. 3: vyhodnocení sociologického výzkumu pomocí grafů
- Příloha č. 4: ukázky elektronické korespondence

Seznam e-mailů

Jedním z mých zdrojů, jak jsem již uvedl v začátku své práce, byla snaha o přímou interakci s předními českými politiky a odborníky. Uvádím zde alespoň ukázkou elektronické komunikace, kterou jsem v průběhu své práce obdržel.

- úvodní e-mail, který sem rozesílal předním českým politikům
- Michael Kaufmann
- Mirek Topolánek
- Libor Rouček
- Jan Kristek
- Karel Schwanzerberg
- Jiří Paroubek

Dotazník

téma: Lisabonská smlouva

Dotazník slouží ke zjištění všeobecného povědomí veřejnosti o Lisabonské smlouvě. Jeho výsledek bude sloužit jako podklad k seminární práci ze základů společenských věd. Je zcela anonymní.

- 1. Pohlaví:** muž žena
- 2. Věk:** 15-25 26-45 46-65 nad 65 let
- 3. Vzdělání:** ZŠ SOU SOŠ GYM VOŠ VŠ
- 4. Slyšeli jste někdy o Lisabonské smlouvě?** ano ne
- 5. Pokud jste v otázce č. 4 odpověděli:**
„ANO“ : zdroj informací o Lisabonské smlouvě: TV Internet Tisk Škola
„NE“: zaškrtněte, z jakého důvodu: nezajímá mě to nedostatečné informace
- 6. Kdy vstoupila Lisabonská smlouva v platnost?**
 1. 1. 2010
 1. 12. 2009
 1. 11. 2009
 nevím
- 7. Základy Lisabonské smlouvy byly vypracovány v 1. polovině r. 2007 za předsednictví:**
 ČR
 Portugalska
 Německa
 nevím
- 8. Ve které zemi byla Lisabonská smlouva schválena na základě druhého referenda, a to 2. 10. 2009?**
 Francie
 Irsko
 Polsko
 nevím
- 9. Získala EU díky Lisabonské smlouvě právní subjektivitu?**
 ano
 ne
 EU má právní subjektivitu již od Maastrichtské smlouvy z r. 1993
 nevím
- 10. Herman Van Rompuy zastává (k 1. 2. 2010) funkci: 1. stálý předseda**
 Evropské rady
 Rady EU
 Komise EU
 nevím
- 11. Jak se nazývá princip rozhodování (platný od r. 2014), který bude využíván při Summitu Evropské unie?**
 princip většinový
 princip proporcionální
 princip dvojí většiny
 princip jednomyslnosti
 nevím
- 12. Myslíte si, že díky Lisabonské smlouvě může dojít k ohrožení státní suverenity ČR?**
 ano
 ne
 nemůžu určit, neznám LS
 nevím

1.Pohlaví		2.Věk			
muž	žena	15-25	26-45	46-65	nad 65
157	167	170	76	56	22
48,5%	51,5%	52,5%	23,5%	17,3%	6,8%

3.Dosavadní vzdělání					
ZŠ	SOU	SOŠ	GYM	VOŠ	VŠ
77	35	84	82	16	36
23,3%	10,6%	25,5%	24,8%	4,8%	10,9%

4.Slyšeli jste někdy o LS?	
ano	ne
298	16
94,9%	5,1%

5. Pokud jste v otázce č.4 odpověděli "ANO", z jakých zdrojů jste čerpali informace o LS? Pokud jste uvedli v otázce č. 4 "NE", zaškrtněte, z jakého důvodu jste se o LS nezajímali.					
TV	Internet	Tisk	Škola	Nezajímá mě politika	Nedostatečná informovanost
226	186	152	76	12	20
33,6%	27,7%	22,6%	11,3%	1,8%	3,0%

6. Kdy vstoupila LS v platnost?			
1. 10. 2010	1. 12. 2009	1. 11. 2009	nevím
66	150	54	54
20,4%	46,3%	16,7%	16,7%

7. Základy LS byly vypracovány v 1.pol.r.2007 za předsednictví?				
ČR	Portugalsko	Německo	Belgie	nevím
26	112	61	38	86
8,0%	34,7%	18,9%	11,8%	26,6%

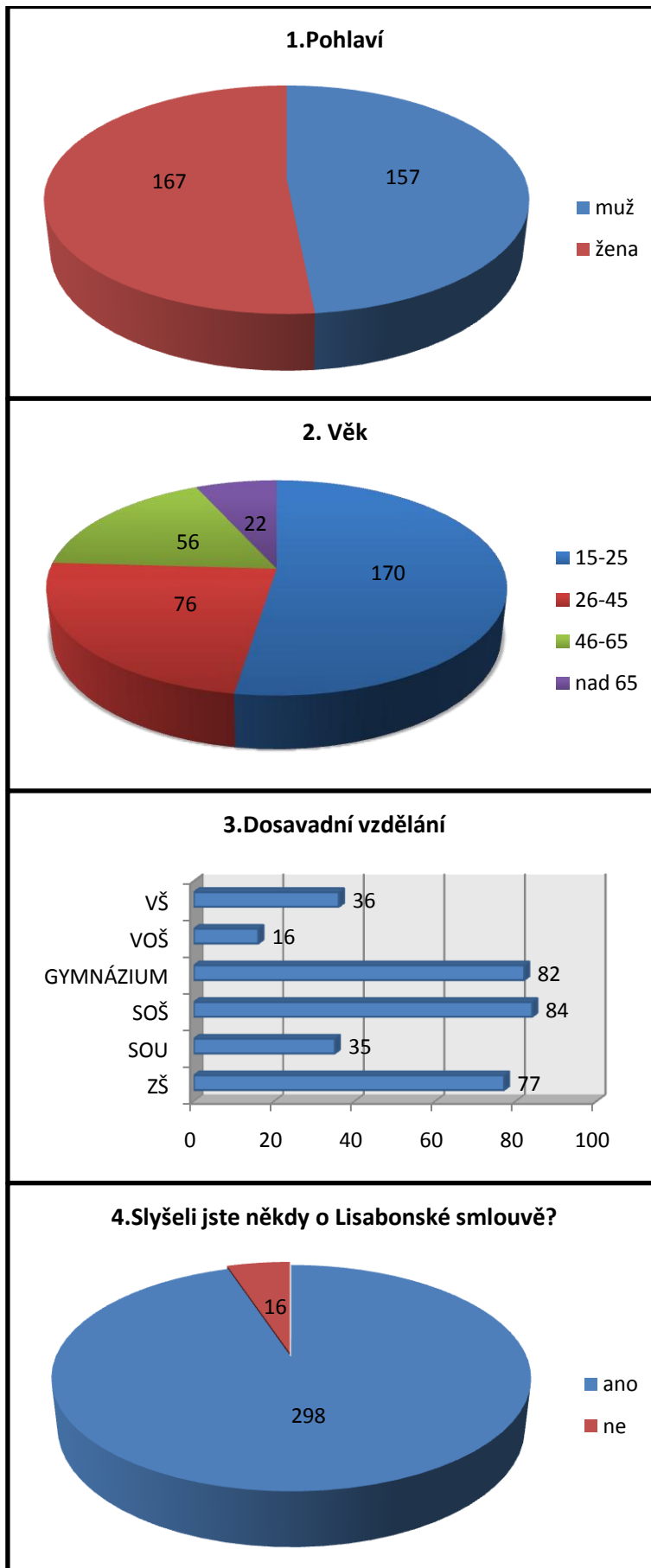
8. Ve které zemi byla LS schválena na základě druhého referenda, a to 2. 10. 2009?				
Francie	Irsko	Polsko	Německo	nevím
42	160	19	34	64
13,2%	50,2%	6,0%	10,7%	20,1%

9. Získala EU díky LS právní subjektivitu?			
ano	ne	ne, EU má p. subjekt. již od r. 1993	nevím
117	32	74	100
36,2%	9,9%	22,9%	31,0%

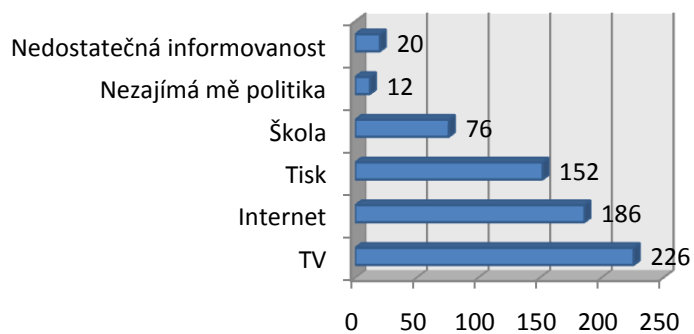
10. Herman van Rompuy zastává (k 1. 2. 2010) funkci: 1. stálý předseda?			
Evropská rada	Rada EU	Komise EU	nevím
93	85	20	154
26,4%	24,1%	5,7%	43,8%

11. Jak se nazývá princip rozhodování (platný od r. 2014), který bude využíván při Summitu EU?				
většinový	proporcionální	dvojitá většina	jednomyslnosti	nevím
63	37	58	24	132
20,1%	11,8%	18,5%	7,6%	42,0%

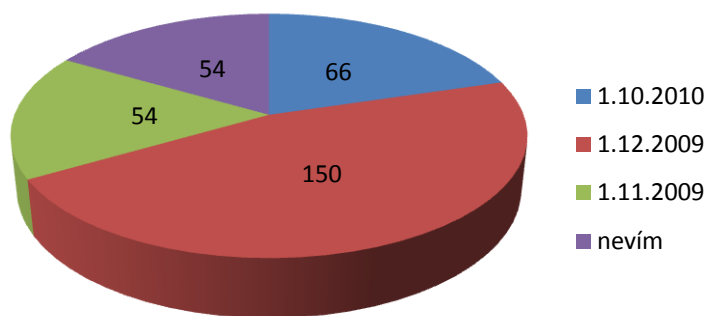
12. Myslíte si, že díky LS může dojít k ohrožení státní suverenity ČR?			
ano	ne	nemůžu označit	nevím
166	77	15	46
54,6%	25,3%	4,9%	15,1%

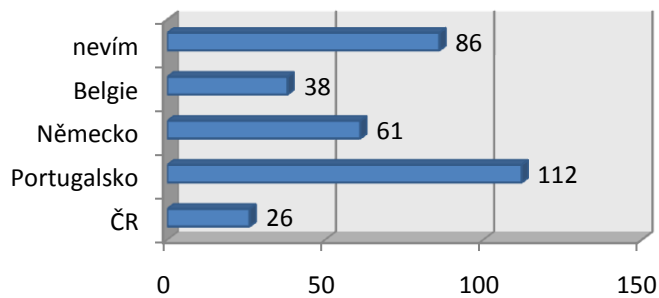
5. Zdroje informací

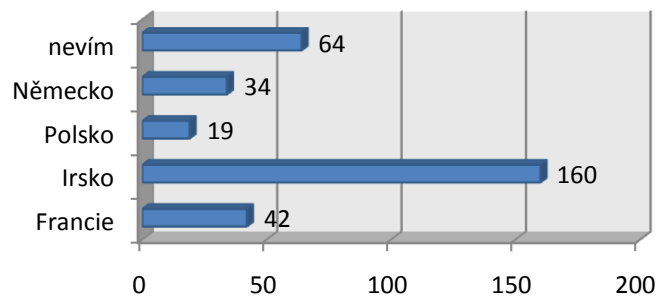
6. Kdy vstoupila LS v platnost?

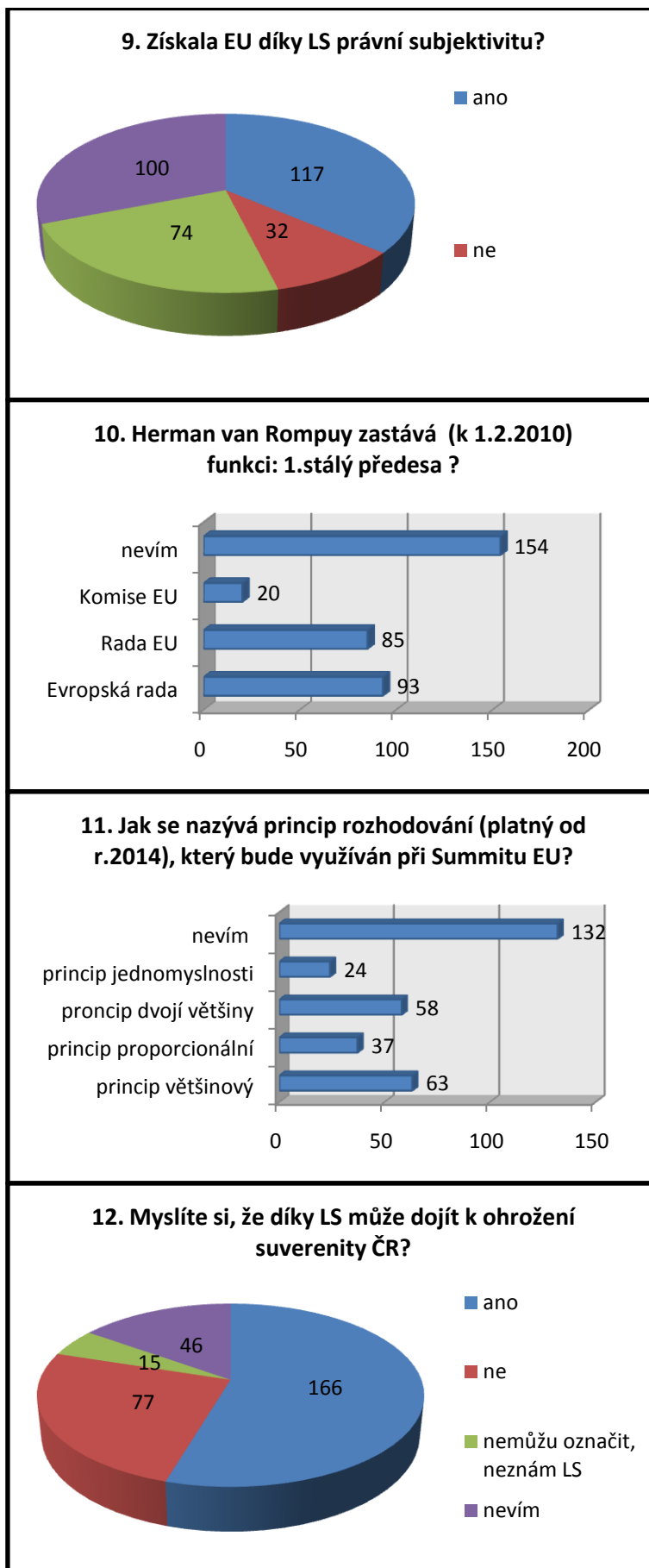

7. Základy LS byly vypracovány v 1.pol.r.2007 za předsednictví?

8. Ve které zemi byla LS schválena na základě 12.referenda, a to 2.10.2009?

Dobrý den,

jsem studentem 4.ročníku gymnázia a pro svoji závěrečnou práci ze základů společenských věd, jsem si vybral téma: Lisabonská smlouva.

Snažím se sehnat co nejvíce názorů, pohledů na toto téma. Proto bych Vás chtěl touto cestou požádat, zda byste mi mohl zaslat Váš názor na Lisabonskou smlouvu, jaké vidíte záporné a nebezpečné Lisabonské smlouvy, zda byl tento dokument pro fungování EU nezbytný a jaké kladné stránky přináší pro ČR a pro občana ČR.

Děkuji Vám předem za ochotu a odpověď.

Marek Moravec

Od: Kaufmann, Michael <michael.kaufmann@cdu.de>

Předmět: CDU CRM:00528838

Datum: 11.1. 2010, 15:02

Sehr geehrter Herr Moravec,

vielen Dank für Ihr Schreiben und Ihr gezeigtes Interesse an unserer Partei.

Die CDU begrüßt den Lissaboner Vertrag der EU. Der Vertrag beinhaltet maßgebliche Fortschritte, die inzwischen 27 Mitgliedstaaten umfassende Europäische Union auch künftig handlungsfähig zu machen.

Das Europäische Parlament und der Europäische Rat, in dem die nationalen Regierungen vertreten sind, treten als gleichberechtigte Gesetzgeber auf. Das Europäische Parlament entscheidet nun als gewähltes Gremium der Bürgerinnen und Bürger Europas über alle Haushaltsausgaben. Die Abgeordneten des Europaparlamentes wählen den Präsidenten der Europäischen Kommission und stimmen über die EU-Kommissare insgesamt ab. Eine Millionen Menschen in der EU können künftig ein Bürgerbegehren initiieren.

Die Zahl der Politikbereiche, in denen der Europäische Rat vom Einstimmigkeitsprinzip zur Mehrheitsentscheidung übergeht, wird ausgeweitet. Zudem werden ab 2014 Entscheidungen im Rat auch mit qualifizierter Mehrheit getroffen, d.h. wenn 55 Prozent der Staaten mit mindestens 65 Prozent der EU-Bevölkerung zustimmen.

Das Europaparlament erhält zudem die vollen Kompetenzen für Justiz und Polizei. Möglich ist beispielsweise die Einrichtung einer europäischen Staatsanwaltschaft. Der Hohe Vertreter für die Außen- und Sicherheitspolitik der EU wird künftig von einem europäischen diplomatischen Dienst unterstützt. Eine europäische Kriseneingreiftruppe soll künftig zivile und militärische Einsätze in Krisengebieten möglich machen.

Der Lissaboner Vertrag trägt aus unserer Sicht zur verstärkten Demokratisierung der EU und ihrer Institutionen bei. Der Europäische Rat und das Parlament tagen öffentlich und steigern damit die Transparenz ihrer Entscheidungen. Zudem wird die Aufgabenverteilung zwischen der EU und ihren Mitgliedstaaten präzisiert.

Viele ausführliche Informationen zur Europapolitik der CDU finden Sie hier:
<http://www.cdu.de/doc/pdf/091217-politik-az-europapolitik.pdf>

Bei weiteren Fragen können Sie sich gerne direkt an mich wenden.

Mit freundlichen Grüßen

Michael Kaufmann

Team Bürgerservice der CDU-Bundesgeschäftsstelle

Volný překlad

Vážený pane Moravec,

děkujeme za Váš dopis a projevený zájem o naši stranu.

CDU uvítala Lisabonskou smlouvu. Tato smlouva obsahuje rozhodující pokrok, na kterém se členové EU mohli shodnout.

Evropský parlament a Evropská rada, ve které jsou zastoupeni národní vlády, vystupují jako rovnoprávní zákonodárci. Evropský parlament, zvolený z řad občanů Evropy, rozhoduje o veškerých hospodářských problémech. Poslanci evropského parlamentu volí prezidenta evropské komise a hlasují společně o komisařích EU. Jeden Milion občanů EU může v budoucnu iniciovat svůj požadavek.

Dochází k rozšíření politických oblastí, ve kterých Evropská rada rozhoduje ne jednomyslně, ale většinově. K tomu budou od r. 2014 platit rozhodnutí kvalifikované většiny (=> systém dvojí většiny) to znamená, jestliže 55% států minimálně s 65% obyvatel EU souhlasí.

Evropský parlament získal k tomu plné pravomoci v oblasti soudnictví a policie. Možná je příkladné uspořádání evropského státního zastupitelství.

Nejvyšší zástupce pro vnější bezpečnostní politiku EU bude v budoucnu podporován diplomatickou službou. Krizová zásahová jednotka bude nasazována v konfliktních oblastech.

Lisabonská smlouva přispívá z našeho náhledu k silnější demokratizaci EU (i jejím institucím).

Evropská rada a parlament zasedají veřejně a zvyšují tím transparentnost jejich rozhodování. K tomu jsou ještě přesně rozděleny úkoly mezi EU a jejími členy.

Více informací k politice CDU najdete na:

<http://www.cdu.de/doc/pdf/091217-politik-az-europapolitik.pdf>

Pokud byste měl další otázky, můžete se na mě přímo obrátit.

Mnoho pozdravů

Michael Kaufmann

CDU

tento e-mail byl zaslán p. Kaufmannovi

Sehr geehrter Herr Kaufmann,

vielen Dank für Ihr Schreiben.

Ich bemühe mich um die globale Ansicht von dem Lissaboner Vertrag der EU. Daraus finde ich Ihre Meinungen sehr wichtig. Umso mehr wurde ich von Ihrem Schreiben gefreut.

Sie haben in letztem E-Mail geschrieben, dass Entscheidungen im Rat mit qualifizierter Mehrheit ab 2014 getroffen werden, d.h. wenn 55 Prozent der Staaten mit mindestens 65 Prozent der EU-Bevölkerung zustimmen. Dieses Prinzip nennt man als „doppelte Mehrheit“.

Daraus folgt, dass 4 große Länder (Deutschland, Großbritannien, Frankreich und Italien) die Entscheidungen im Rat blockieren könnten. Diese Staaten haben dank dieses Vertrag eine privilegierte Position in EU erhalten. Das finde ich als einer von vielen Problemen, die dieses Vertrag hat und warum die Problemen mit dem Annahme im Tschechien waren.

Nach meiner Meinung stehen die Probleme in Tschechien vor allem in: mangelnde Informationen der Bürger, die Gefühlen des Verlusts der Souverenität und Angst vor den Deutschen und anderen Nationalitäten, die unsere schlechten konkurrenzfähigen Fabriken, Geschäften, Felder kaufen könnten.

Aber sind diese Besorgnisse richtig?

Könnten Sie sich vorstellen, dass ein Staat aus EU künftig entstehen soll, wie Winston Churchill in seiner Zürich-politikerreden gesagt hat : „United States of European“ ?

Könnten Sie mir bitte auch die Informationen darüber, wie die Deutschen über Lissaboner Vertrag informiert wurden, wie viele Prozenten mit ihm einverstanden waren, schicken?

Für Ihre Antwort danke ich Ihnen im Voraus.

Mit freundlichen Grüßen

Marek Moravec

Volný překlad

Vážený pane Kaufmann,

děkuji Vám za Váš dopis.

Jelikož se snažím o široký náhled na Lisabonskou smlouvu, shledávám Váš názor jako velmi důležitý článek mé práce.

V minulém dopise jste se zmiňoval, že rozhodnutí v Radě budou přijímána na základě tzv. kvalifikované většiny, tj. souhlasné vyjádření 55% států, ve kterých žije minimálně 65% evropských občanů. Tento princip se nazývá systém dvojí většiny.

Z výše uvedeného vyplývá, že 4 velké země (Německo, Velká Británie, Francie a Itálie) budou moci rozhodnutí v Radě blokovat. Tyto státy tedy získávají díky LS určité privilegium. To shledávám jako jeden z největších problémů, které znesnadňují přijetí LS.

Domnívám se však, že problém ratifikace v ČR je především v: nedostatečné informovanosti občanů, pocity ztráty suverenity a strach před Němci a jinými národnostmi, které mohou odkoupit naše špatně konkurenceschopné podniky a obchody, pole.

Ale jsou tyto obavy opodstatněné?

Uměl byste si představit, že v budoucnu by se z EU stal superstát, jak již nastínil v curryšské řeči Winston Churchill tzv. "United States of European".

Mohl byste mi zaslat informace, které se týkají informovanosti německých občanů o této problematice, jak byli informováni a kolik procent občanů vyjádřilo souhlasné stanovisko s LS?

Za Vaši odpověď předem děkuji

Mnoho pozdravů

Marek Moravec

Od: Mirek Topolánek <mirek.topolane@ods.cz>

Kopie: Zuzana Janetzká <zuzana.janetzka@ods.cz>

Předmět: FW: Prosba - Lisabonská smlouva

Datum: 18.1. 2010, 09:06

Vážený pane Moravče,

Lisabonská smlouva je dokument špatný.

Přesouvá moc pravomocí směrem k velkým státům, tudíž omezuje sílu malých. To je možné již vidět při praktickém vyjednávání uvnitř evropských institucí. ODS však tuto smlouvu podpořila. Horší než schválení této smlouvy by bývalo její odmítnutí. Česká republika by se bezpochyby ocitla na periferii Evropské unie, což by nebylo dobré pro občany České republiky a hlavně by to mělo fatální důsledky pro český business, tudíž daňové příjmy. Tomu jsme se chtěli vyvarovat, proto jsme vybrali menší zlo. Nicméně Lisabonská smlouva je v platnosti, USA konečně mají „telefonní číslo na Evropu“. Předpokládám však, že prezident Obama si stejně v mobilu nechá číslo na Merkel, Sarkozyho či Browna a bude jim volat častěji, než prezidentu Rompuyovi nebo baronce Ashtonové, současné „ministryni zahraničí EU“.

S pozdravem

Ing. Mirek TOPOLÁNEK
předseda ODS

Občanská demokratická strana
kancelář

Od: Rouček Libor <lroucek@socdem.cz>
Předmět: RE: Prosba - Lisabonská smlouva
Datum: 15.1. 2010, 10:59

Milý Marku,

o Lisabonské smlouvě toho bylo napsáno již tolik, že by bylo nošením dříví do lesa něco ještě doplňovat. Všechny podrobnosti lze nalézt na informačních serverech, které se zabývají evropskou problematikou.

Já osobně Lisabonskou smlouvu podporuji, protože EU potřebuje po svém historickém rozšíření na 27 států fungovat efektivněji a demokratičtěji. I když smlouva je kompromisem, protože musí vyhovovat zástupcům všech 27 zemí, bez rozdílu na jejich velikost, geografickou polohu, ekonomickou vyspělost atd., její vstup v platnost pomůže k lepšímu fungování Unie.

Hezký den přeje,

Libor Rouček

Od: Jan Kristek <kristek_jan@centrum.cz>
Předmět: Re: Prosba - Lisabonská smlouva
Datum: 8.2. 2010, 09:49

Dobrý den,

Lisabonskou smlouvou jsem se podrobně nezabýval a mohu říci jen toto:

Samozřejmě omezuje suverenitu, ale mluvit v současné době o české suverenitě je přinejmenším nadnesené. V době, kdy jsme, jak říkám spolu s Gruzii posledními "spojenci" USA (i když ještě by se našlo něco na Balkáně a v Pobaltí, ale i Anglie se už trhla a BBC otevřeně mluví o tom, že al Kajda je pobočka CIA), může být přetahování USA a EU o moc nad námi i pro nás výhodné.

Na druhou stranu, pokud všemocnost USA skončí - a vývoj nasvědčuje tomu, že by k tomu dojít mohlo, je pro nás taková "ochrana" přinejmenším příliš drahá.

Takže pro budoucnost, aby nás EU zcela nepřeválcovala, byly by pro nás výhodné vazby na další mocnosti: Čínu a Rusko.

Nějaká neutralita v dnešní době, kdy podobně jako přes druhou světovou válkou v okolních zemích narůstá fašismus, je asi nereálná.

Jan Kristek

Od: Schwarzenberg Karel <schwarzenbergk@senat.cz>
Předmět: RE: Prosba - Lisabonská smlouva
Datum: 16.2. 2010, 12:16

Vážený pane,

děkuji Vám za Váš e-mail. Otázka Lisabonské smlouvy je složité téma, bohužel, nemám čas se k tomu nyní vyjádřit, proto bych Vás rád odkázal na internet, kde jistě potřebné informace získáte.

V úct, Karel Schwarzenberg

Od: Jiří Paroubek <jiri@paroubek.cz>
Předmět: Odpověď na dotaz
Datum: 4.3. 2010, 10:15

Vážený pane Moravče,

děkuji Vám, že jste ve věci Vaší práce obrátil i na mne. Pokusím se Vám tedy krátce shrnout svůj názor na Lisabonskou smlouvu.

Předně bych chtěl říci, že ČSSD vždy podporovala přijetí Lisabonské smlouvy jako celku. Pro její ratifikaci se tak proto v českém parlamentu vyslovilo všech jejich 100 hlasů poslanců a senátorů. Bez jejich hlasů by ratifikována nikdy nebyla.

ČSSD také v uplynulém roce trpělivě hledala řešení požadavku prezidenta V. Klause, který žádal ochranu před prolomením Benešových dekretů, ačkoliv jsme takový požadavek od počátku považovali za nadbytečný. Přijetí takové omezené výjimky ČSSD podporovala s tím, že v oblasti sociálních práv zůstane platná Charta základních práv EU. K tomu ovšem při vyjednávání vlády J. Fischera se švédským předsednictvím nedošlo. Přesto jsme rádi, že ratifikační proces byl ukončen a EU může začít fungovat na základě nových, respektive upravených pravidel.

Já osobně jsem byl pochopitelně také stoupencem přijetí LS, protože věřím, že jedině prohlubování evropské spolupráce pomůže celé Evropě udržet si své silné postavení v dnešním globálním světě. Jako osamostatnělý středně velký stát s otevřenou ekonomikou bychom měli pozici v široce konkurenčním prostředí velmi složitou. Považuji samozřejmě za přehnané, pokud někdo v prohlubování evropského integračního procesu na poli nejen ekonomiky, ale i politiky a práva, spatřuje ohrožení české státnosti. Nic takového se neděje, a myslím, že se ani dít nebude. Evropa je na svou relativně malou rozlohu ojedinělým centrem různorodých historických kultur. Neumím si představit, že by zde v dohledné době vznikl evropský superstát, který by nahrazoval dosavadní strukturu států.

Není po tom ostatně ani poptávka. Tento proces evropské spolupráce, který započal již nedlouho po druhé světové válce je pro mne význačným důkazem toho, jak i dříve znepřátelené státy mohou fungovat minimálně na ekonomické úrovni a dosáhnout tak daleko většího užitku pro všechny, než kdyby každý pracoval sám na sebe.

Nespatřuji v LS žádné výrazné ohrožení či nevýhody pro ČR ani její občany. Naopak, EU bude konečně moci vystoupit jedním hlasem na poli mezinárodní politiky, což jí nejen přidá na vážnosti, ale bude moci i lépe chránit své občany. Již se zde nebude mluvit pouze ústy Francie či Německa, ale hlasem všech 27 členských států, což je velmi významný posun.

V dalším vývoji LS považuji svým způsobem za nezbytný a velmi důležitý dokument, který nám napoví, kam směřovat dále.

Přeji Vám mnoho úspěchů v dalším studiu.

S pozdravem
Jiří Paroubek

Prameny a literatura

- 1) Deklarace o budoucnosti Evropské unie, přijatá na zasedání Evropské rady, konané ve dnech 14. a 15. prosince 2001 v Laekenu (ÚMV)
- 2) Fiala Petr a Pitrová Markéta: Evropská unie, Brno, CDK, 2006
- 3) Had Miloslav: Česká republika v Evropské unii, Praha, Linde, 2006
- 4) Chrástka Miroslav: Metody pedagogického výzkumu, Praha, nakl.Grada, 2007
- 5) Kavan Jan, Ort Alexander, Delors Jacques: Úvahy o budoucnosti EU (ÚMV), 2002
- 6) Klaus Václav: Pohled politika, Evropana, CEP, 2001
- 7) MF Dnes, 27. prosince 2008
- 8) Plechanová Běla: Evropská unie na počátku 21. století, Karolinum, 2006
- 9) Skalková Jarmila, Úvod do metodologie a metod pedagogického výzkumu, Státní nakladatelství Praha, 1983
- 10) ÚZ č. 625: Evropské právo – základní dokumenty, 20074
- 11) Vláda ČR, 2008 Lisabonská smlouva, Konsolidovaný text smlouvy o Evropské unii a Smlouvy o fungování Evropské unie ve znění Lisabonské smlouvy, Praha 2008
- 12) Weidenhoffeová Iva: Konfliktní společenství, katastrofa, uvolnění/ Náčrt výkladu česko-německých dějin od 19.století , nakl. ÚMV, 1996
- 13) Zaorálek Lubomír: Evropa jako dialog, Úřad vlády ČR, 2005
- 14) <http://www.euroskop.cz/>
- 15) <http://europa.eu/>
- 16) <http://www.mzv.cz/>
- 17) http://cs.wikipedia.org/wiki/Lisabonsk%C3%A1_smlouva
- 18) http://de.wikipedia.org/wiki/Vertrag_von_Lissabon
- 19) <http://blog.idnes.cz/>
- 20) Evropská unie: Lisabonská smlouva pozměňující smlouvu o Evropské unii a smlouvu o založení Evropské unie, 2007, dostupné na www.europa.eu
- 21) Parlament České republiky: Lisabonská smlouva, 2008; Co nového by měla přinést?, 2009, dostupné na <http://www.psp.cz/kps/pi/PRACE/pi-1-188.pdf>